

MARIA BIEȘU

VOCEA PLAIULUI MOLDAV

85 de ani de la naștere

(3 august 1935 - 16 mai 2012)

ANUL 2015 – CONSACRAT SOPRANEI MARIA BIEȘU

O soprană de talie internațională, primadona operei moldovenești, a fost mereu așteptată pe cele mai pretențioase și prestigioase scene lirice ale lumii. În așa fel, marea noastră cântăreață și-a asumat și rolul de ambasador cultural al țării, reprezentând cu strălucire pe toate meridianele un popor înzestrat, cu un simț muzical aparte și cu mare deschidere spre frumos.

Maria *Bieșu*

*Scena, Opera -
Dragostea mea*

SCENA, OPERA – DRAGOSTEA MEA

PREMII ȘI DISTINCȚII

- *Ordinul Semnul de Onoare (Znac pociota)* ([1958](#))
- *Artistă Emerită a RSSM* ([1964](#))
- *Premiului III la Concursul Internațional „P. I. Ceaikovski”* din [Moscova](#) ([1966](#))
- *Premiul I și Cupa de Aur*, pentru cea mai bună interpretare a rolului *Cio-Cio-san* din opera „[Madame Butterfly](#)” de [Giacomo Puccini](#), la prima ediție a *Concursului Internațional de canto „Miura Tamaki”*, [Tokio](#) ([1967](#))
- *Artistă a Poporului* din [RSSM](#) ([1967](#))
- *Laureată a Premiului de Stat* al [RSSM](#) ([1968](#))
- *Artistă a Poporului* din [URSS](#) ([1970](#))
- *Laureată a Premiului de Stat* al [URSS](#) ([1974](#))
- *Ordinul „Drapelul Roșu de Muncă”* ([1976](#))
- *Premiului Lenin* ([1982](#))
- *Ordinul Lenin* ([1984](#))
- *Om de Onoare* al [orașului Chișinău](#) ([1987](#))
- *Președinte al Uniunii Muzicienilor* din [Republica Moldova](#) (din [1987](#))
- *Eroul al Muncii Socialiste, Steaua de Aur și Ordinul Lenin* ([1990](#))
- *Fondatoarea Festivalului Internațional de Operă și Balet Invită Maria Bieșu* (anual din [1990](#), [Chișinău](#))
- *Ordinul Republicii* ([1992](#))
- *Vicepreședinte al Uniunii Mondiale a Muzicienilor* din [Moscova](#) (din [1992](#))
- *Membră de Onoare* a [Academiei de Științe a Republicii Moldova](#) (din [1999](#))
- *Ordinul național Steaua României în Gradul de Comandor* ([București](#), [2000](#))
- *Laureată a Premiului Fondului Irina Arhipova și Medalia Mihai Eminescu* ([București](#), [2001](#))
- *Primadona Operei Naționale* din [Republica Moldova](#)
- *Doctor honoris causa*

CEA MAI BUNĂ CIO-CIO-SAN DIN LUME

„După succesul la primul concurs internațional *Madame Butterfly* din Tokio în anul 1967, lumea a auzit și a reținut nu numai numele și vocea formidabilă a Mariei Bieșu, dar și a aflat, poate pentru prima dată, despre existența Republicii Moldova” Vladimir Axionov

Maria Bieșu : Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=1600&bih=maria+bie%C5%9Fu+cio+cio+san&imgdii

FAMILIA

Părinți: Tatiana și Luca Bieșu
Родители: Татьяна и Лука Биешу
Les parents: Tatiana et Luca Bieșu
The parents: Tatiana and Luca Bieșu

Familia Bieșu
Семья Биешу
La famille Bieșu
The Bieșu family

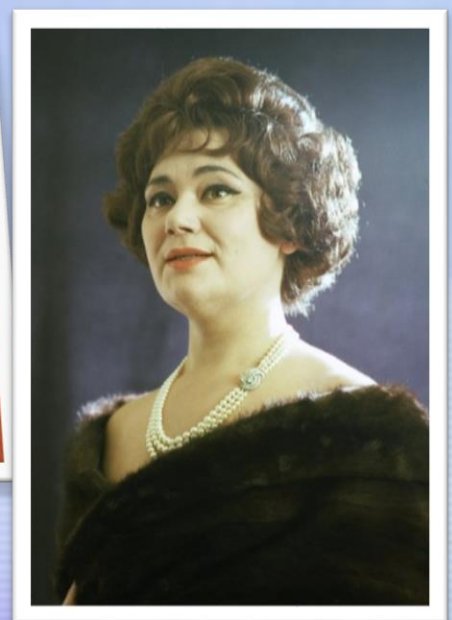
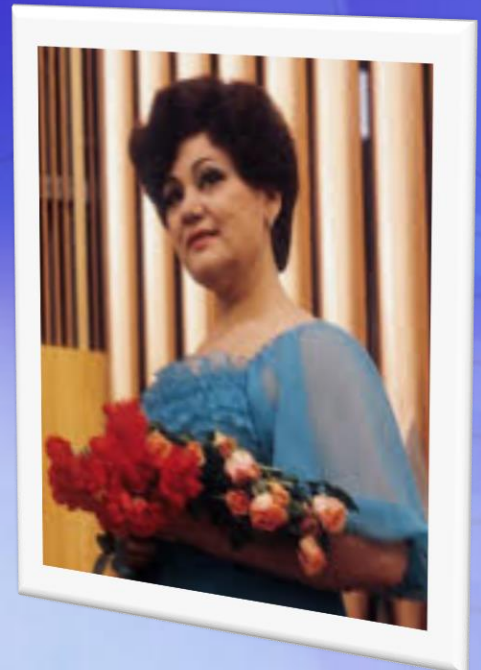
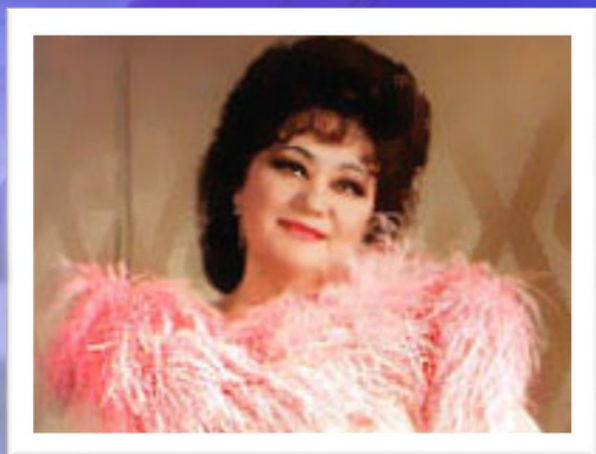
În august 1935, în familia unui cuplu de oameni simpli din s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, Tatiana și Luca, văzu lumina zilei o fetiță, pe care presa avea s-o califice mai târziu cu: „personalitate fascinantă cu har ales”, „cântăreață desăvârșită cu temperament dramatic singular”, „o voce de la Dumnezeu, ce întruchipează frumusețea, generozitatea, blândețea pământului nostru”.

PRIMADONA OPEREI NAȚIONALE

Talentul de excepție a ajutat-o să cânte de-a lungul anilor tot repertoriul sopranelor de operă, plasând-o în rândul celor mai mare și mai puternice personalități feminine ale teatrului liric european și mondial ale secolului nostru.

CEMORTAN, Leonid. Maria Bieșu la început de cale. In: *Arta* 2005 : Arte audiovizuale. Ch., 2006, pp. 116-124. ISSN 1857-1050.

OPERE

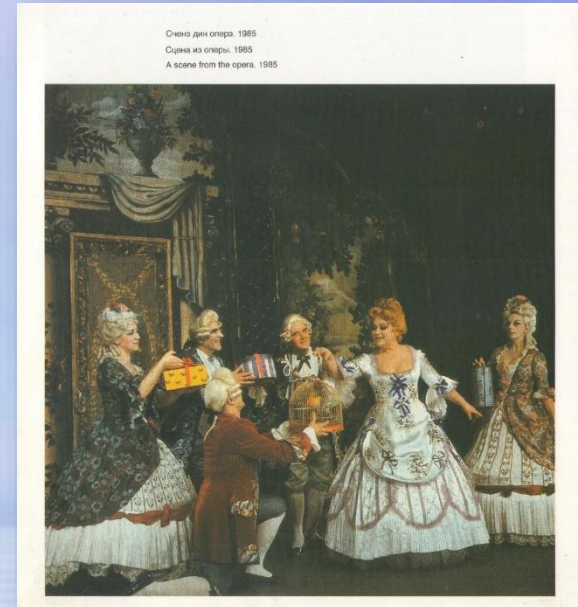
- Tosca* (Puccini) Floria Tosca 1962
Evgheni Oneghin (Ceaikovski) Tatiana 1963
Aurelia (David Gherșfeld) Aurelia 1963
Madame Butterfly (Puccini) Cio-Cio-san 1963
Dama de pică (Ceaikovski) Liza 1965
Aida (Verdi) Aida 1966
Otello (Verdi) Desdemona 1967
Trubadurul (Verdi) Leonora 1969
Eroica baladă (Alexei Stârcea) Domnica 1970
Paiate (Leoncavallo) Nedda 1971
Aleko (Rahmaninov) Zemfira 1973
Glira (Gheorghe Șt. Neaga) Glira 1974
Vrăjitoarea (Ceaikovski) Nastasia 1974
Norma (Bellini) Norma 1975
Boema (Puccini) Mimi 1977
Turandot (Puccini) Turandot 1979
Iolanta (Ceaikovski) *Iolanta Serghei Lazo* (David Gherșfeld) Olga 1980
Cavaleria rustică (Mascagni) Santuzza 1980
În furtună (Hrennikov) Natalia 1980
Forța destinului (Verdi) Leonora 1981
Vivat, maestro! (Donizetti) Serafina 1982
Adrienna Lecouvreur (Cilèa) Adrienna 1984
Doidona și Enea (Purcell)
(interpretare concertistică) Didona 1984
Aici e liniște în zori (Molceainov) Rita 1985
Don Carlos (Verdi) Elizabetha 1985
Alexandru Lăpușneanu (Gheorghe Mustea) Ruxanda 1987
Un ballo in maschera (Verdi) Amelia 1989
Nabucco (Verdi) Abigaille 1995

Maria Bieșu [citată 03 iul. 2020]. Disponibil:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Bie%C8%99u

TURNEE INTERNAȚIONALE

Italia
Japonia
Germania
Cehoslovacia
Ungaria
Bulgaria
S.U.A.
România
Brazilia
Franța
Finlanda
Cuba
Australia
Belgia
Spania
Turcia
Rusia și
celelalte republici ale URSS

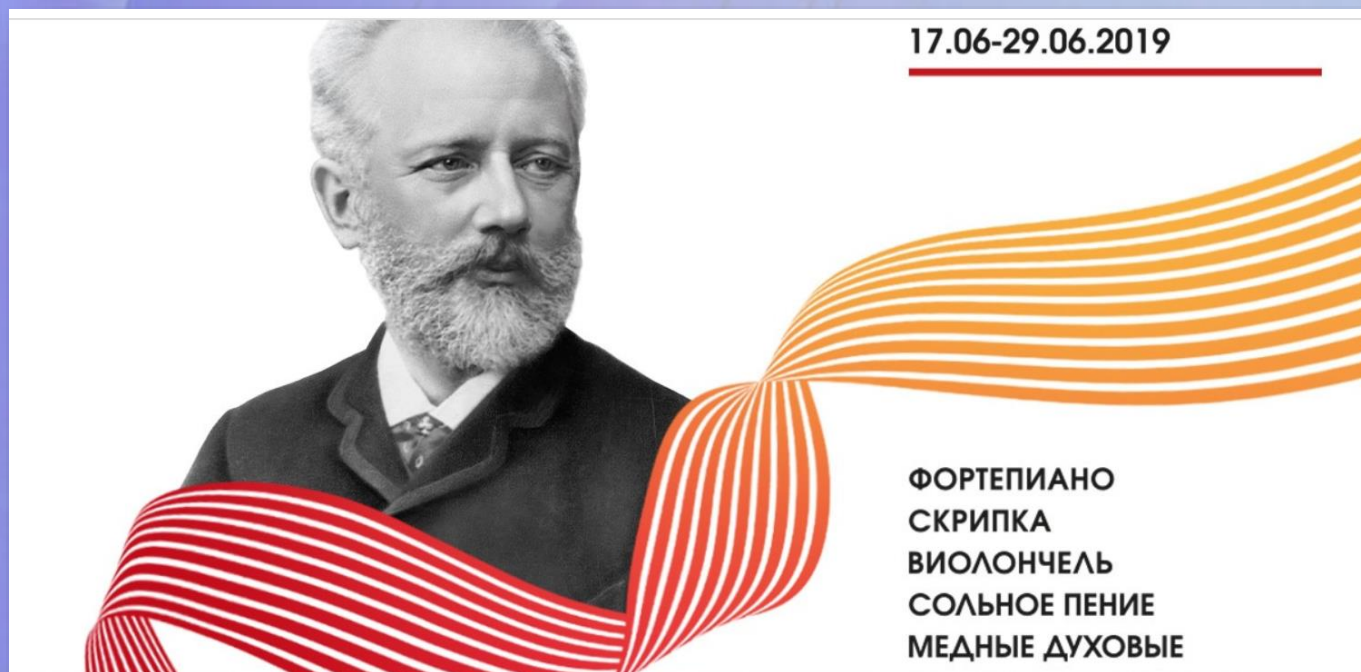

CONCURSUL INTERNAȚIONAL CEAIKOVSKI

Este un concurs de muzică clasică organizat din 1958 la fiecare patru ani la Moscova și St. Petersburg, Rusia, pentru pianiști, violoniști și violonceliști între 16 și 32 de ani și cântăreți între 19 și 32 de ani.

Printre laureații Concursului se află și doi români, soprana Maria Bieșu și violonistul Ștefan Ruha.

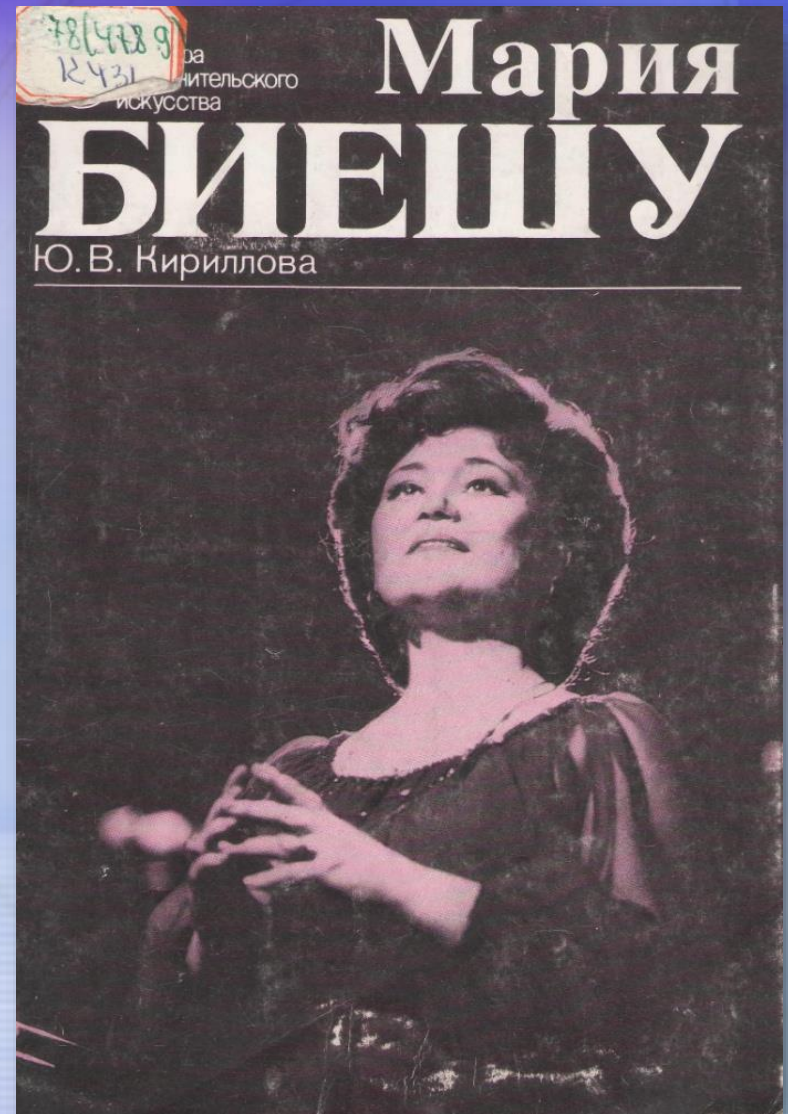
• *Premiului III la Concursul Internațional „P. I. Ceaikovski” din Moscova (1966)*

Concursul Internațional Ceaikovski [citat 03 iul. 2020].

Disponibil: <https://www.google.com/search?safe=active&rlz=1C1AVUC>

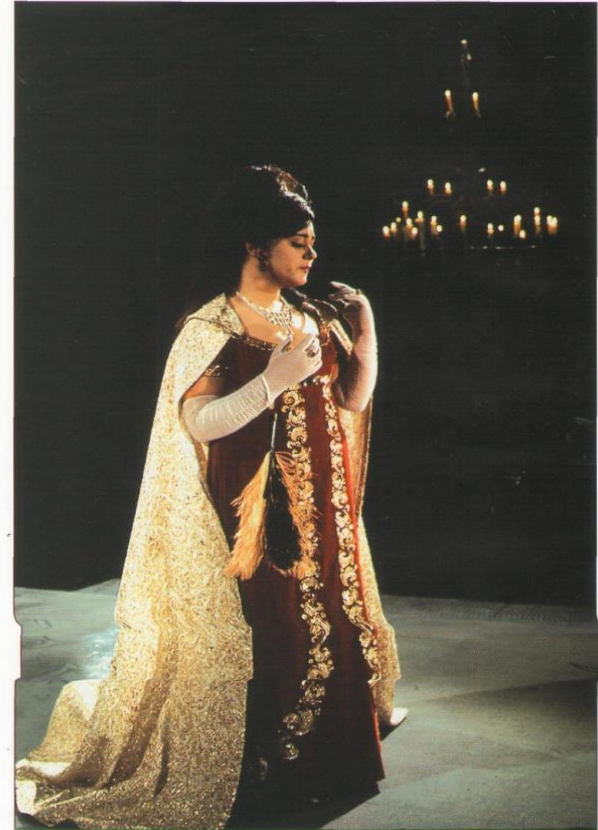
CU DRAGOSTE CĂTRE TINE

O, MARIA...

Cea mai bună *Cio-Cio-san*, 1967
Лучшая *Чио-Чио-сан*, 1967
La meilleure *Cio-Cio-san*, 1967
The best *Cio-Cio-san*, 1967

Floria Tosca din spectacolul *Tosca* de G. Puccini
Флория Тоска в спектакле *Тоска* Дж. Пуччини
Floria Tosca dans le spectacle *Tosca* de G. Puccini
Floria Tosca from the spectacle *Tosca* by G. Puccini

Toți copiii sunt minunați!
Все дети прекрасны!
Tous les enfants sont merveilleux!
All the children are wonderful!

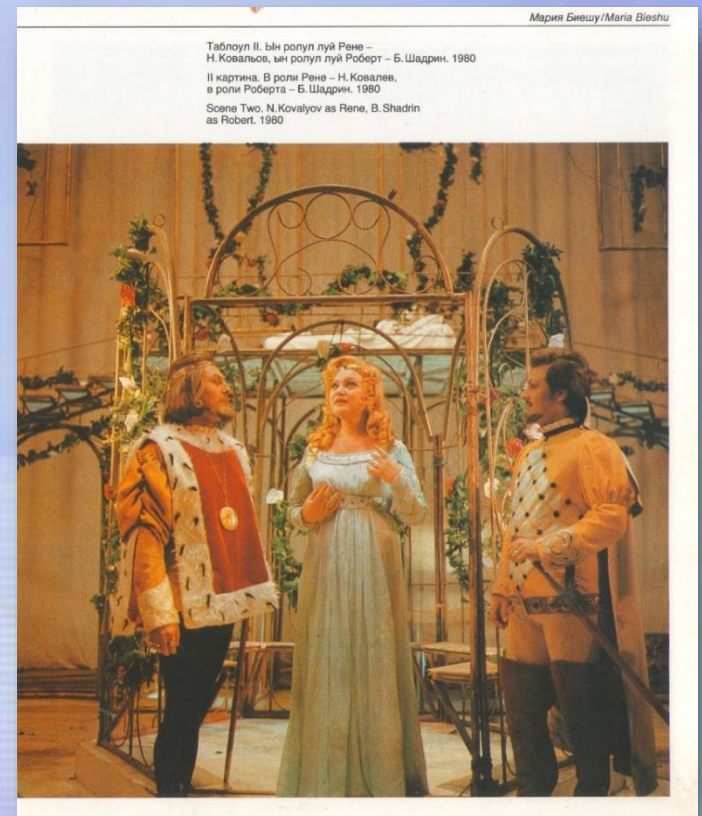

În mijlocul copiilor din Japonia
С детьми Японии
Parmi les enfants du Japon
Among the children of Japan

MEMBRU DE JURIU LA CONCURSURI DE CANTO ÎN TOKIO, BARCELONA, MARSEILLE, BUDAPESTA, BATUMI, BAKU, MOSCOVA...

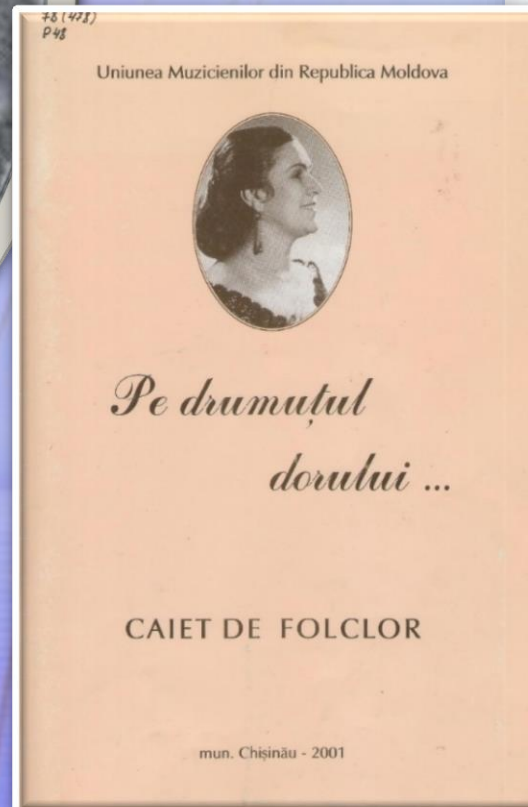

**ȚINE PRELEGERI ȘI
OFERĂ MASTER-CLASS-URI
PENTRU STUDENȚII
INSTITUȚIILOR MUZICALE
DIN JAPONIA, CHINA,
AUSTRIA, TURCIA...**

TAMARA CIOBANU

Și cu greu pe umeri poți străbate un drum spre lumină...

Astăzi, e greu să faci ceva substanțial în CULTURĂ... Și totuși, nu este imposibil... Dovadă - Concursul Republican al Interpretilor de Cântec Folcloric "Tamara Ciobanu".

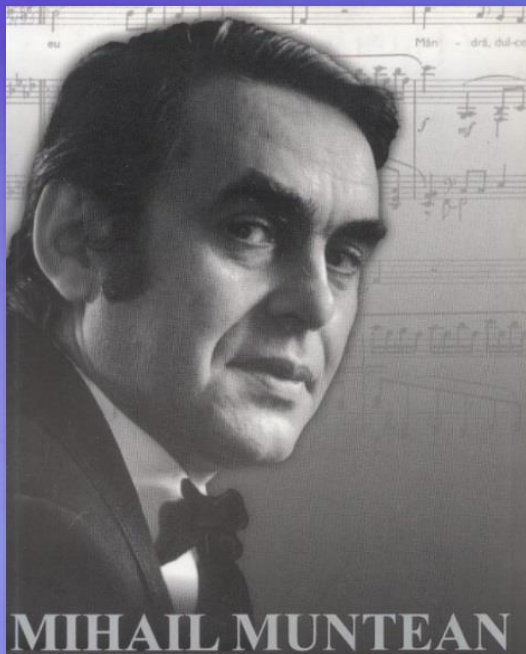
Nu e vorba de o manifestație ordinară, în desfășurarea căreia s-ar putea încadra orice interpret, cu orice piesă muzicală. Linia strategică a concursului o constituie descoperirea și promovarea CÂNTECULUI AUTENTIC, a unor talente cunoscătoare și purtătoare ale acestuia. Cei ce i-au urmărit edițiile, neîndoielnic, au sesizat în evoluția lui un progres evident la toate compartimentele: valoarea artistică, măiestria artistică, restaurarea și revitalizarea patrimoniului muzical al strămoșilor. Țin să menționez că această revitalizare se extinde asupra întregii ariei stilistice a folclorului cântat, cea ce este foarte important.

Una din marile bucurii trăite de organizatorii festivalului este participarea și fiecare dată a unui număr tot mai mare de copii și adolescenți. Ei ne aruncă speranța că moștenirea noastră culturală tradițională nu va fi uitată, că generațiile următoare nu vor renunța la autentic, la istorie, la adevăr, cu alte cuvinte, la NEAM....

Cine sunt realizatorii funcționali ai Concursului Interpretilor de Cântec Folcloric "Tamara Ciobanu"?

"O boaghe de oameni" (spusa metaforică a dnei Maria Bieșu), colaboratori ai Uniunii Muzicienilor din Moldova. Oameni care fac ceea ce fac nu (!) de plă, nu (!) din lăcomie, nu dintr-o idee năstrușnică de a fi cumva mai originali decât alții, "împușcând" cu folclorul în contemporaneitate, și nici chiar din dorința de a promova, din careva orgolii, o anume politică artistică, ci o fac dintr-o încredințare bună în sufletului și dintr-o nemăsurată dragoste pentru muzică, pentru cântec, pentru viața din sânul căreia au venit pe pământ. Unica răsplătă ce și-o doresc în schimbul neobositei și jertfelnicei lor trude ar fi ca, prin mijlocirea acestui concurs, să fie scoase din ascunzătorul uitării cât mai multe creații

MIHAIL MUNTEAN

Cavaradossi - "Tosca"
G. Puccini
Tosca - Maria Bieșu

"Mihail Muntean cântă cu vocea unui tigru regal... E un mare artist, viguros excepțional".

"Reinhals", Germania.

Canio - "Pagliacci"
R. Leoncavallo

Lenski - "Evgheanii Oneghin"
P. Ciaikovski

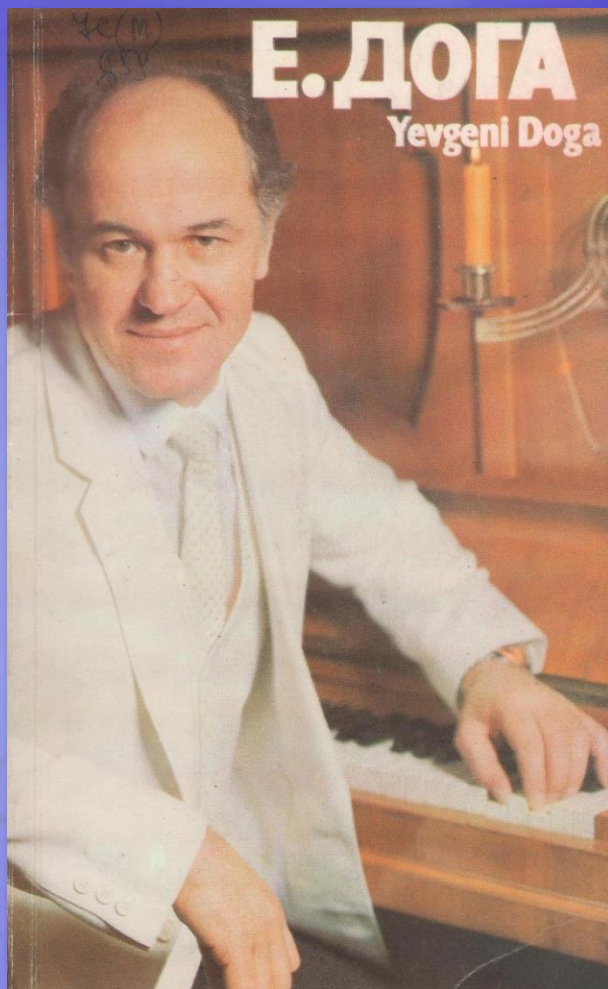
"Ленский, Мунтяна - искренен, поэтичен, ясный, светлый. Простота сценического поведения, чуждая внешним эффектам, настолько искренна и убедительна, что иногда кажется, сам участвуешь в событиях, которые разворачиваются перед глазами".

"Отечественный голос", Болгария.

„I-a dat Dumnezeu dăruire, o voce catifelată, care nu trebuia de șlefuit... A fost o enigmă, la Scala la stagiune, era tristă, că nu se ocupau și marele Bara Maestrul la Scala, i-au spus, nu trebuie să-ți dau nimic, tu ai totul” M. Muntean

Un talent ce nu poate fi descris în cuvinte [citat 03 iul. 2020]. Disponibil:

https://www.publika.md/maria-biesu-in-amintirea-colegilor-de-scena_852631.html?signed_request

Мария Биешу, лауреатъ а Премииулуй Ленин, артистъ а попурулуй дин Униуня РСС, шъ-а ыңченут каля ын артъ ымпреунъ ку Еуженну Дога. Приетения лор де креацие е де нездруичинат — челе май буне пьесе але композиторулуй сынт интерпретате де Мария Биешу

Лауреат Ленинской премии, народная артистка СССР Мария Биешу начала свой путь в искусстве вместе с Евгением Догой. Их творческая дружба неразрывна — самые дорогие композитору произведения исполняет Мария Биешу
 Maria Bieshu, Lenin Prize winner, People's Artist of the USSR, and Yevgeni Doga were making their first steps in art together. And now they are closely connected in their work. It is Maria Bieshu who performs the pieces dear to the composer

88

„Un vis divin împlinit” în care vin cu un sincer omagiu pentru cântăreața Maria Bieșu, care și-a început cariera internațională în Japonia – țara soarelui-răsare, iar destinul artistic al celebrei Madame Butterfly a înflorit și el sub acest semn.

Eugen DOGA

DOGA, Eugeniu. *În do major*. Ch. : F.E.-P. „Tip. Centr.”, 2007. 63 p.

COLABORĂRI

Tokio, fiind membră de juriu, face cunoștință cu idolul său – Maria Callas, iar la Concursul Internațional „P. I. Ceaicovski” din Moscova a cunoscut-o pe Irina Arhipova, cea care i-a ajutat sopranei în urcușul către marile scene ale lumii.

Maria Callas

„UN SIMBOL AL MOLDOVEI ...”

I. Arhipova

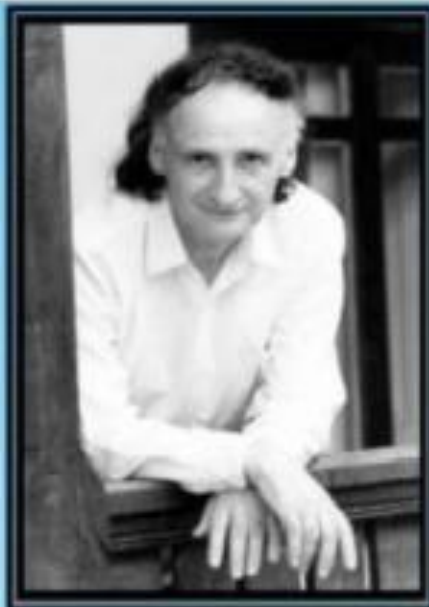
IRINA ARHIPOVA

„Această voce, hărăzită Mariei de natură, întruchipează frumusețea, generozitatea, blândețea naturii moldave. Maria însăși este întruchiparea celor mai nobile calități. Are un suflet bun, este modestă, sensibilă, sociabilă, atentă. Ca soprană a cântat tot repertoriul de operă. Mulțumită ei, în Chișinău a înflorit Teatrul de Operă și s-a transformat în unul din cele mai prestigioase centre ale operei pe teritoriul Uniunii Sovietice. Cu talentul său și contribuția adusă în artă, ea a înscris o pagină în istoria operei universale.” - Irina Arhipova, mezzo-soprană, Rusia

Istoricul operei naționale [citat 03 iul. 2020]. Disponibil: <http://www.nationalopera.md/index.php/?l=ro&a=21&i=14>

Irina Arhipova. Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

ANATOL CHIRIAC

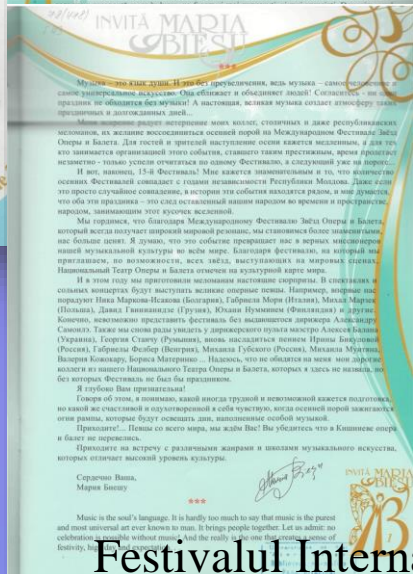
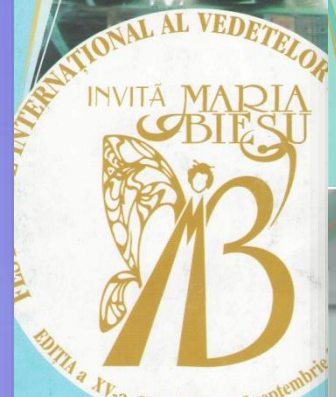
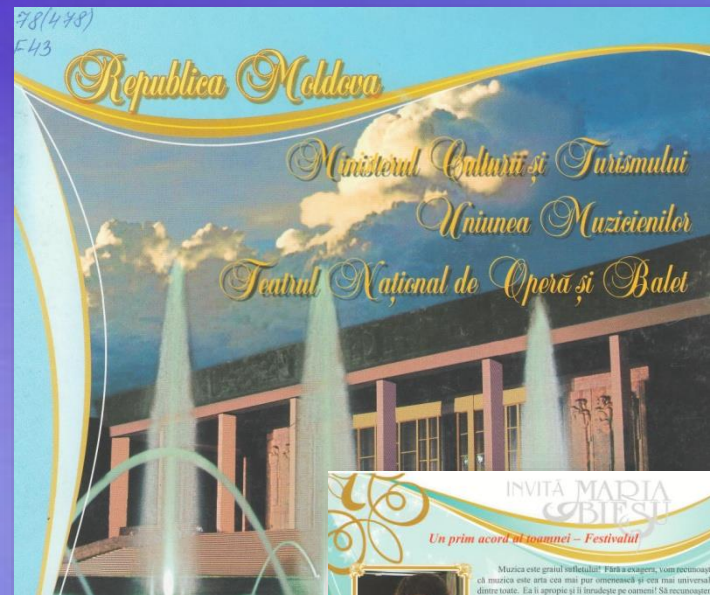
PATRIA MEA, un cântec frumos, profund și măreț ca dragostea curată de Mamă și de Dumnezeu...

O realizare cu totul excepțională a compozitorului Anatol Chiriac în colaborare cu poetul Grigore Vieru (autorul versurilor) și soprana Maria Bieșu.

Maria Bieșu și Grigore Vieru cântă / recită PATRIA MEA (muz. Anatol Chiriac) [citat 03 iul. 2020]. Disponibil: <http://flacaratv.md/2015-este-anul-lor-maria-biesu-si-grigore-vieru-cantarecita>

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL

„Festivalul Internațional „Invită Maria Bieșu” a fost inaugurat pentru prima dată în toamna anului 1990 de către primadona Operei Naționale Maria Bieșu. Ea și-a propus ca în fiecare toamnă, Chișinăul să devină un centru al muzicii de operă. „Am inițiat acest festival autumnal al vedetelor operei și baletului, gândind că alături de alți colegi de-ai mei din alte țări, de alte neamuri, cântând împreună, am putea solidariza oamenii. E știut, prin muzică vibrează dorința, visul, aspirațiile lumii spre mai bine, spre pace și armonie. Or, acum mai mult ca oricând e nevoie de aceasta. Repet adevărul spus de un om înțelept - Frumusețea va salva lumea! E șansa noastră cea mare, de ce n-am pune-o în valoare prin tot de facem? Acesta mi-a fost imboldul: să dăruiesc tot ce am mai bun oamenilor”, afirma Maria Bieșu.

Festivalul Internațional „Invită Maria Bieșu” [on line] [citat 03 iul. 2020].

Disponibil: <https://m.moldovenii.md/md/section/358/content/3077>

78 (178)
F43

Guvernul Republicii Moldova
Ministerul Culturii și Turismului
Uniunea Muzicienilor
Teatrul Național de Operă și Balet

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL VEDETELOR DE OPERĂ ȘI BALET

INVITĂ MARIA BIEȘU

AB

EDIȚIA a XIV-a, CHIȘINĂU, 2-9 septembrie 2005

**Festivalul Internațional
de Operă și Balet
„MARIA BIEȘU”**

INVITĂ MARIA BIEȘU

Maria Bieșu

880
B411
1228786

F43

Sunt un om fericit! Din mai multe motive. Unul ar fi că mi-a dăruit Dumnezeu Cântecul – este tot ce poate fi mai minunat! Apoi, datorită aceluiași dar divin am ajuns a fi bogată în prieteni. Nu cred că print-o altă forță ar putea fi adunate împreună atâtea inimi, care să vibreze în unison și să-și înalțe sufletul spre aceleași culmi!

Datorită cântecului și timpul pierde noțiunea de trecut.

Numărătoarea anilor se face cu totul și cu totul deosebită. Bunăoară, pentru mine 45 de ani de activitate scenică înseamnă tot atâtea clipe fulminante, prin care abia de am reușit să mărturisesc lumii dragostea *nenărginită* pentru operă. Poate din acest motiv am și lansat, apoi realizat ideea unui Festival prin care să chem oamenii să vină în universul muzicii – cel mai apropiat de Dumnezeu spațiu!

Mă bucur în fiecare toamnă să-mi întâlnesc prietenii de aici și de departe, veniți mi doar la Festivalul „Invită Maria BIEȘU”, dar într-un fel la întâlnirea cu sine prin intermediul operii și baletului. Același lucru mi se întâmplă și mie an de an. Parcă ar fi să ajung la o răscruce, unde fac un popas, mulțumindu-i providenței pentru harul ce mi l-a dat, apoi rugându-mă să-mi ajute să merg mai departe.

Deși fiecare ediție a Festivalului este deosebită, aceasta pentru mine semnifică un bilanț al realizărilor. De aceea mă bucur prezența la acest eveniment a oamenilor care m-au călăuzit la începuturi. Printre ei este draga mea prietenă – o doamnă-regină a scenei Irina Arhipova. De asemenea mă bucur foarte mult de prezența lui Teimuraz Gugusyili, Ion Iancu, Askar Abdrazakov, Vladislav Pivkovo, precum și a colegilor mei de aici fără de care, firește, n-aș putea ieși în scenă. Sunt minunați! Și Alexandru Samoîlă, Nicolae Dohotaru, Mihai Munteanu, Vladimir Dragoș, Nicolae Busuioc...

Opera, mi-e dragă munca pe care o fac cu toată dăruirea și mărturisesc – mi-e drag spectatorul, căci pentru el ne sacrificăm noi artiștii. Mă bucur faptul că Festivalul inițiat și dirijat de mine a obținut recunoașterea conducerii de vârf a Țării – va fi de acum înainte patronat și protejat la nivelul cel mai înalt...

Sunt, și mă simt într-adevăr fericită!

Maria BIEȘU, Artista a Poporului

Я очень счастливый человек! И по многим причинам. Во-первых, Бог подарил мне Песню – а что может быть прекрасней! Со временем этот божественный дар собрал вокруг меня множество друзей. Не думаю, что какая-либо другая сила смогла бы собрать вместе столько сердец, которые бы звучали в унисон, вознося и облагораживая души.

Песня приоткрывает Время.

И ощущение прожитых лет становится особенным. Например, для меня 45 лет творческой деятельности – это все те пережитые мгновения, которые дали мне возможность доказать миру свою огромную любовь к опере. Может быть, именно поэтому я пришла к идее организации Фестиваля, а потом и к ее реализации. Этот Фестиваль приглашает людей в мир музыки, мир, приближающий их к Богу!

Каждую осень я очень рада встрече с друзьями, живущими здесь и приезжающими издалека; они приезжают не только на Фестиваль «Приглашает Мария Биеșу», но и для того, чтобы встретит самих себя, погрузившись в мир оперы и балета. Из года в год то же самое происходит и со мной. И каждый раз я словно оказываюсь на перепутье, и, остановившись, благодарю providence за Божественный дар, а потом проую дать мне силы продолжать двигаться вперед.

Несмотря на то, что каждый Фестиваль дарит что-то особенное, для меня это возможность подвести итоги. Поэтому меня особенно радует, когда на Фестиваль приезжают люди, которые были моими проводниками в начале пути. Среди них моя любимая подруга – королева сцены – Ирина Архипова. Также я всегда очень рада видеть Теимуразу Гугушвили, Иона Янку, Аскара Абдразакова, Владислава Пивкова и других. Не могу не назвать и моих коллег из Молдовы, без которых, естественно, и не мыслию себя на сцене. Они прекрасны! И Александр Самоила, и Николае Дохотару, Михаил Мунтяну, Владимир Драгош, Николае Бусуйок...

Мне дорог Оперный театр, мне дорога моя работа, которой я отдаю всю душу, и признаюсь, мне очень дороги зрители, потому что именно для них мы, артисты, жертвуем собой. Меня радует тот факт, что Фестиваль, организованный и руководимый мною, получил признание у нашего правительства, и теперь будет поддерживаться на самом высоком уровне...

Я счастлива, и действительно чувствую себя счастливой!!!

Мария БИЕШУ, народная артистка

880
B411
1228786

„Mi se pare semnificativ până și faptul, că cifra toamnelor în care a avut loc Festivalul coincide cu numărul anilor de Independență a Republicii Moldova.”

M. BIEȘU

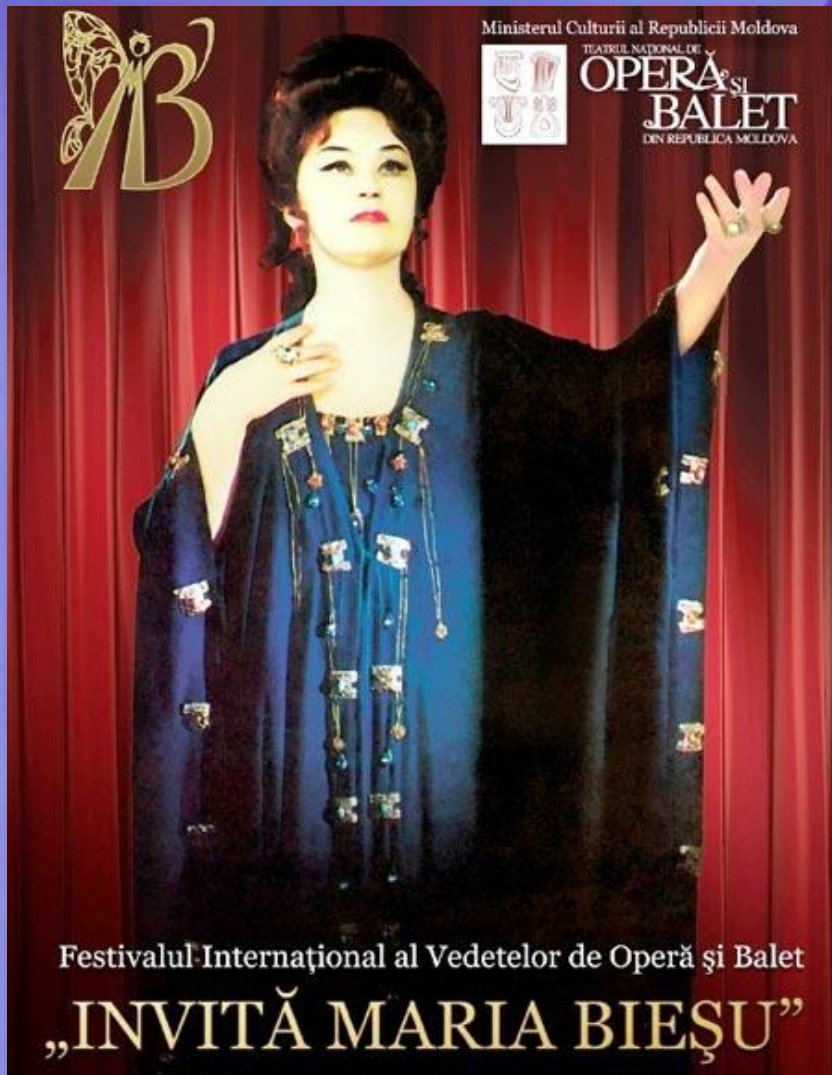
INVITA MARIA
BIESU

+8

+9

OFRANDA MUZELOR TEATRULUI MUZICAL

Maria Bieșu : Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

UN PRIM ACORD AL TOAMNEI – FESTIVALUL M. BIEȘU

FESTIVALUL „INVITĂ MARIA

Se împlinesc 20 de ani de când la Chișinău toamnele încep printr-o invitație cu totul și cu totul specială. Suntem invitați să intrăm în armonie cu magnificele culori ale toamnei prin intermediul muzicii.

Invitația e cu atât mai tentantă, cu cât cea care ne invită este însăși Maria Bieșu, Primadona Operei Naționale.

Totodată, suntem mereu surprinși de componența extraordinară a oaspeților veniți la Chișinău, care în toate cazurile au fost mari figuri ale lumii muzicale contemporane.

Astfel, sintagma „Invită Maria Bieșu” a căpătat în timp o valoare nu doar estetică, ci și una sentimentală, care face din Teatrul Național de Operă și Balet un templu al muzicii universale în universul toamnei.

Și când te gândești că totul a început într-o perioadă de mari frământări sociale și politice, în septembrie 1990!

Pe fundalul atâtor strămutări ce au rămas într-o mare măsură neînțelese încă și azi, ideea de a inaugura la Chișinău Primul Festival Internațional al marilor cântăreți de operă din întreaga lume, cu genericul „Invită Maria Bieșu”, a fost din toate punctele de vedere o idee salvatoare — salvatoare pentru sufletele noastre mereu dormice de îndrăgimi și lumini celeste la intrare în toamnă.

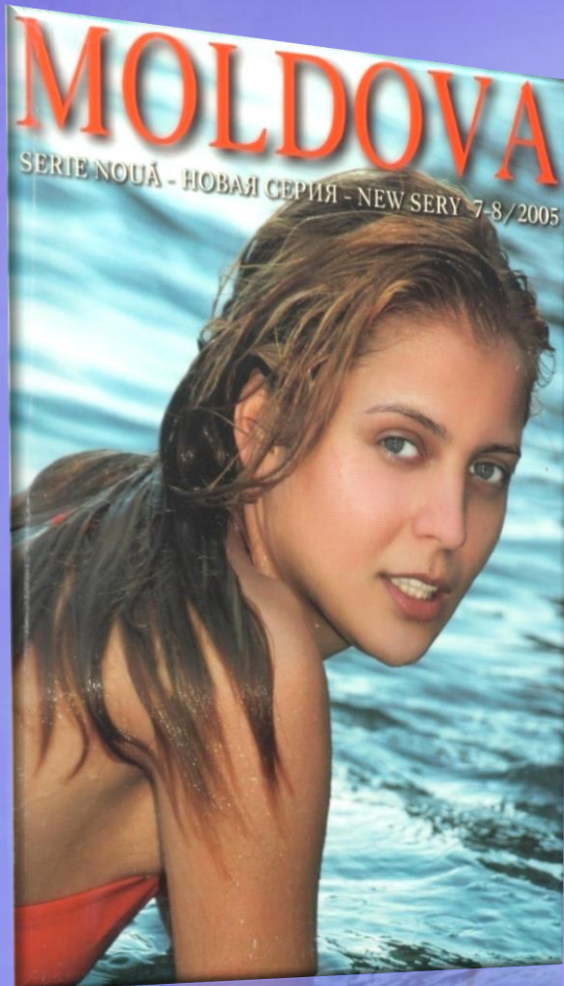

BIEȘU” LA 20 DE ANI

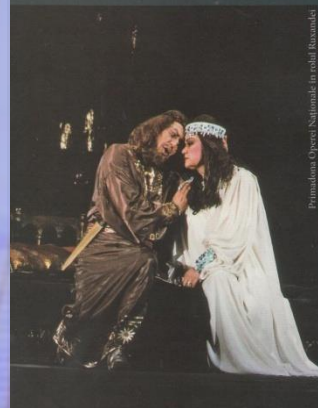

„Muzica adevărată este cea care crează o atmosferă festivă, de zile mari...”

M. BIEȘU

Valori
Maria, cea de acasă...

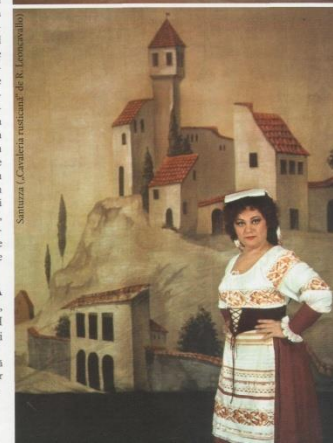
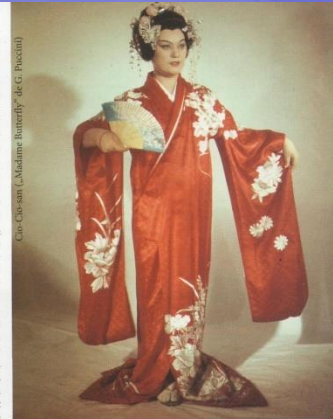
Doar pe scenă este alicinea - de regulă, o femeie cu un destin dramatic. În viața de toate zilele niciodată nu tinde să pară alta decât cea care este cu adevărat. E simplă și firească în orice împrejurări. Comportamentul ei nu-și pierde natura:ea nici în fața somităților, nici în fața sus-pușilor. Acesta devine, fără îndoielă, a prelat- o din felul de a fi al bunelor și prietenilor - în jurul ei se învârtesc Volintiri, Ștefan-Vodă, și în general din modul de viață al trăitorilor de la țară, oameni de obicei neprefecți, care, orice li s-ar întâmpla, le trăiesc pe toate cu demnitate, mulțumind Domnului pentru pline și sare chiar și atunci când nu le au din belșug. Ea nu și-a dorit decât să viețuiască așdiera lor și alături de ei, alegându-și o specialitate prin care să poată veni în ajutor părintelui mersu însoțit de la bașina sa, și anume hidromeliorația. La tehnicum, deseori îngina cîntecele pe care le auzea la radio în interpretarea faimoasei pe atunci Tamara Ciobanu. Se visa cu o voce la fel de puternică și cristalină, a ei pe atunci fiind, după cum zice acum, "pînă în că" Într-o zi a rămas în mod special de una singură într-un auditoriu pentru a încerca să cînte cît va putea de tare. La început, sunetele parcă li se opreai în gît, dar, la un moment, cu totul pe ne-așteptate, vocea i-a răbunit cu un șuvoi năvalnic, răsunînd din ce în ce mai liber și mai puternic. Cîntea a deschis ușa. Era diriginta ei, dna Bordașiu, care s-a mirat "Nici nu știam că ai voce atât de frumoasă!" Dimineața i-a adăos să asculte fapta pe profesorul Akimov care le preda aboarea, dar gîta să cînte la acordeon. La sigur, pe acești doi oameni i-a scos în calea ei însuși destinal. Deși preocupările lor aveau puțin coman cu muzica, anume ei au fost cei care mai întii au antrenat-o în activitatea artistică de amatori, apoi au îndemnat-o să participe la diferite concursuri republicane, convinși că vocea ei neapărat va fi remarcată de juri. Așa s-a și întimplat, fapta obținînd multe premii prestigioase. După care, într-o bună zi, însuși ministrul culturii de atunci a venit în vizită la tehnicum și, după ce a ascultat-o împreună cu directorul școlii republicane de muzică "Șt. Neagă", i-a propus să studieze vocalul la conservator. În acest miraculos și fericit moment, cales vieții ei s-a strălucit în cu totul altă albă, urmînd ca pe bolta artei noastre să răsărară una dintre cele mai scînteietoare stele.

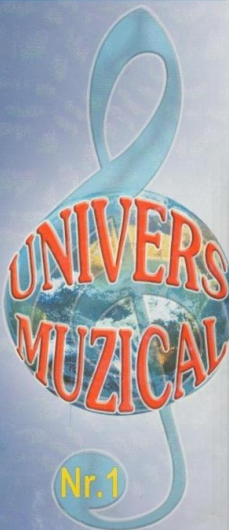
În 1962, debutează cu mult succes pe scena chișinăuiană (cu Floria Tosca din "Tosca" celebrului Giacomo Puccini), iar cu cinci ani mai tîrziu, la un concurs internațional din Japonia, este apreciată de juri ca cea mai bună interpretă din lume a rolului Cio-Cio-san (din "Doamna Butterfly" a aceluiași Giacomo Puccini). Acela memorabilă în cariera ei artistică primăvară a lui 1967 (gîndindu-se că printre cele 20 de participante din diferite țări o fi fiind cîntărețe mult mai bune decît ea, o începătoare în operistică, și-a zis atunci în sine sa că, în ultimă in-

stancă, și asta e mult; nu doar pur și simplu să veri un colț alt de pitoresc al pămlîntului cum este Iaponia, ci să-și lveri în anotimpul cînd sacura e în plină floare, tabloul semîndu cu unul parcă scoborit din rai...) ca și cum i-a deschis larg porțile în universul teatrului liric. Și ea a intrat - cu temeritatea ce o caracterizează, cu vocea sa inconfundabilă și cu o rară capacitate de mîncă - pentru ca să-și glosească aici spăniul său, microcosmul care, nu am nici o îndoielă, demult o aștepta. Pentru că un popor ca al nostru, cu o ureche muzicală atât de fină și cu o dragoste de cîntec alt de mare, mai devreme sau mai tîrziu trebuia să-și manifeste harul și în această aleasă artă a artei vocale - opera. Maria Cibotari a fost așdiera unei probe prin care providența ne-a arătat cine mai putem fi, ca mai apoi să ne dăruiască o altă Marie, vocea căreia de asemenea să răsune pe scenele celor mai prestigioase teatre de operă din lume. Dar după lăncare tarneau prin străinătăți să ne-o aducă înapoi, spîni de dor de casă. N-a adement-o nici una din mulțimile de propuneri de a pleca pe tondauna în altă țară, în care li se ofereau condiții de creație și de mai neapăsătoare de avantajoase pentru ea. A rămas la Chișinău pentru ca, prin prezența și activitatea sa, să aducă în jurul său cîntărețe talentați, împreună cu ei să promoveze pe scena națională un repertoriu de repediere ale operii mondiale (de exemplu, în opera Simone Sovaică, "Norma" de V. Bellini a fost înocentată pentru întia oară anume la noi, și iată și explicata: partia principală, a Norme, fiind una dintre cele mai dificile în domeniu, doar Maria Bieșu a avut respectivelor capacități (dar și respectul curaj) pentru a-și face lăta). Ca rezultat, Teatrul de Operă din Moldova își cucerește faima unei instituții culturale de înaltă prestație. Fondarea de către primadona lui a Festivalului Internațional "Vă invită Maria Bieșu" (1990) a fost un act logic și îndreptărit, care a ținut în aceeași măsură și de celebritatea ei, și de reputația teatrului. Faptul că manifestația se desfășoară la fiecare început de toamnă de acum 15 ani la rând (într-o difiică pentru noi perioada de timp, înscărată de multiple probleme) și că la ea vin să participe cîntărețe din întreaga lume (inclusiv din Japonia!), demonstrează că Moldova este nu pur și simplu o pată pe harta, ci o palmă de pămint care, deși nu are în străfundurile sale nici petrol, nici cărbune, nici minereuri, nici aur, totuși, nu este uitată de Dumnezeu... Pentru confirmare, El ne-a trimis-o pe Maria Bieșu - ca să-și spună și lumii acest adevăr...

Anastasia RUSU-HARABA
Foto de Mihai POTĂRNICHE,
Valeria CORCIMARI
și din arhiva cîntăreței

PS. În cadrul ediției curente a Festivalului "Vă invită Maria Bieșu" (a 15-ai), oaspeți, împreună cu noi toți, vor sărbători și 45 de ani de creație a marii noastre cîntărețe...

REALITĂȚI CULTURALE

UNIVERS MUZICAL

Maria BIEȘU:

SĂ CREDEM ÎN CE DORIM - ȘI VOM AVEA

Avem un univers al muzicii aici?

S-ar putea să-l avem...

Sa încercăm a ne răspunde, a ne da seama de acest lucru prin intermediul unei reviste. Ar fi minunat să ne reușească!

Muzica are limbajul ei, care poate fi înțeles și tălmăcit nu de oricine. Auzit, ascultat - da!

De fapt, muzica are un grai al ei. Nu cunosc un alt gen de artă mai bogat. Nici pictura, nici teatrul nu posedă această forță. Forța muzicii e magnifică!

Muzica egalează zborul. Poate, când omului i s-au tăiat aripile i-a fost dată muzica?!

Deși e vorba de universul muzicii, аș vrea sa mă întorc cu gândul la Eminescu.

L-am cântat și când nu se putea! Îmi interziceau conducătorii de atunci, motivând că nu este poetul nostru. Sunt fericită și mândră că nu m-am temut de nimeni! Îmi amintesc o discuție la Ministerul Culturii: mi se spuse că voi fi scoasă din lucru dacă-l cânt pe Eminescu. I-am întreat pe cei prezenți: „Dar cui i-a făcut Eminescu vreun rău? Îl citește o lume, de ce noi să-l uităm? De ce Eminescu?!”

A fost o discuție foarte aprinsă. Dar am ieșit în scenă și am cântat. După care ministrul culturii (era pe-atunci Constantinov) se apropie și-mi zice zâmbind: „Ai cântat totuși!”

Dacă am fost meniți să-l avem și să-l păstrăm pe Eminescu, trebuie sa credem că avem și vom avea un Univers muzical. Depinde foarte mult de noi!..

Ee programă, восхитившая разнообразием и объемом, включала сложнейшие арии и ансамбли из «Нормы» и «Сомнамбулы» В.Беллини, из «Силы судьбы», «Трубадура», «Макбет» и «Отелло» Дж.Верди, из «Адриенны Лекуверр» Ф.Чилеа, «Мефистофеля» Бойто, «Сказок Гофмана» Оффенбаха, «Паяцы» Леонкавалло... Беспредельная палитра красок проникающий в сердце нежный лиризм кантилены, страстность драматического монолога изящество жемчужной россыпи колоратур - всё это воскрешало золотые страницы вокальной биографии примадонны.

В трёх изумительных по красоте оперных дуэтах вместе с Марией Биешу выступили ведущие солисты Национальной оперы: Михаил Мунтян (в «Отелло»),

Владимир Драгош («Трубадур») и Татьяна Бусуйок («Сказки Гофмана»). Они исполнили также и отдельные арии. Красивейший тенор Михаила Мунтяна покориł искренностью и глубиной драматизма в ариях Канио («Паяцы») и Рудольфа («Луиза Миллер»). Владимир Драгош, один из лучших баритонов наших дней, как бы «погрузил» слушателей в океан вокальной красоты в арии Макбета («Макбет»). Татьяна Бусуйок своим бархатным меццо-сопрано также доставила радость публике.

Программа концерта в целом была выстроена логично и со вкусом, в чем немалая заслуга и дирижера Николая Доготару, весь вечер стоявшего за пультом. Он чутко аккомпанировал солистам, а также увлеченно исполнил две эффектные оперные увертюры (к «Норме» и к «Севильскому цирюльнику»), где выявил их тембровые красоты и упругую ритмическую энергию.

Хор театра (руководитель Марин Балан) ярко и мощно прозвучал в героическом финале «Stabat mater» Россини и достойно участвовал в оперных фрагментах.

Публика, горячо принимавшая певцов и музыкантов, потребовала исполнения на «бис». Мария Биешу спела «Хабанеру» из оперы «Кармен» Ж.Бизе, да так самобытно, изящно!.. И подумалось, что она, сопрано, могла бы сказать своё неповторимое слово в этой меццовой партии (кстати, как и Мария Каллас, когда-то певшая Кармен).

Концерт закончился бессмертным «Brindisi» из «Травиаты» в исполнении всех участников.

Гала - концерт, позволивший слушателям насладиться великолепными голосами и музыкой, прозвучали как предвестник Фестиваля «Vă invită Maria Bieșu», ежегодного праздника, который его хозяйка, подлинный лидер искусства Молдовы, в пору золотой осени дарит своему народу.

„Ca un sunet, ca un armonios acord sântem...”

M. Bieșu

UNIVERS MUZICAL

Maria BIEȘU

LA ÎNCEPUT DE AN...

A mai trecut un an din viața noastră! Ne-am îmbogățit, cred eu, cu multe momente frumoase, memorabile. Mă refer, firește, la evenimentele culturale care încearcă să ne spulbere necazurile cotidiene, să permită astfel sublimului, sunetelor armonioase să-și facă loc în lumea ce ne are.

E firesc să ne gândim cu nostalgie la ce-a fost, dar și cu gând de bucurie să ne-amintim de realizările ce le-am avut și destul de multe.

Am reușit să edităm o culegere importantă de colinde - "Aprindeți luminile" la care a muncit un Neam întreg. Așa e - colindele sunt rodul

muncii părinților și străbunilor noștri, dar a căror cuvânt a fost adunat cu multă dragoste și grijă de oameni harnici, așa cum este dragul nostru coleg - **Andrei Tamazlăcaru**.

Ne reușește să unim interesele muzicienilor, artiștilor într-o revistă, care ne e tot mai dragă. Facem, poate nu atât de mult, căci suntem o mână de oameni, dar o facem cu toată dragostea.

Iar lucrul ne reușește și ne sporește doar grație sprijinului acordat nouă, în tot ce facem - de niște oameni cu inimă mare și cu suflet pentru averile culturale ale acestui neam. Cum să nu-i pomenesc? Mă rog lui Dumnezeu și pentru sănătatea lor, și pentru prosperarea "businessului" lor, și pentru neuitarea și dărnicia lor, când e vorba de Cultură, de Artă!

Iar acum când mai suntem la început de an e bine să ne gândim și la ce-am făcut, dar și ce vom face... Multe ne așteaptă!

UNIVERS MUZICAL

prezentat cu multă profunzime **PIESA-POEM** pentru vioară, iar percuționista **Maria KIONIG** a avut un succes extraordinar cu **LEZGHINCA**, interpretată la xilofon și acompaniată de **Ludmila AMELINA** la pian.

Patru lucrări vocale de Haceaturean, doua dintre care în limba armeană, le-a interpretat **mezzo-soprana Zarui VARDANIAN**, care a considerat drept datorie națională să ia parte la această serată.

Celebritatea i-a adus-o lui Haceaturean, în primul rând, muzica la baletele "Spartacus" și "Gayane", unele fragmente atingând culmea popularității, fiind astăzi interpretate în cele mai diverse variante și prelucrări, în transcrieri pentru tot felul de instrumente, ansambluri, etc. Astfel, în concertul nostru saxofonistul **Sergiu SPĂNU**, elev la Colegiul de Muzică "Șt. Neagă", s-a prezentat cu **DANSUL** din baletul "Spartacus". Iar cu celebrul **DANS AL SĂBIILOR** din baletul "Gayane", interpretat la două pianе de patru din cei mai de forță pianiști ai noștri - **Ina HATIOPOV**, **Aliona VARDANIAN**, **Anatol LAPICUS** și **Iurie MAHOVICI** - serata a avut cel mai fastuos final.

Și cum sufletul omului nu cunoște moartea, mai cu seamă a unui mare artist care își revărsa tot sufletul în creația sa, se pare, că în seara de 24 mai 2003 **Aram HACEATUREAN A FOST PREZENT** la Sala cu Orgă din Chișinău.

Jana TUDOȘE,
muzicolog,

secretar muzical la Sala cu Orgă

Răvașul recunoștinței

КТО-ТО НАС ВЫВОДИТ В ЛЮДИ ...

Слово признательности
Ирине Архиповой

Милая моя подруга!

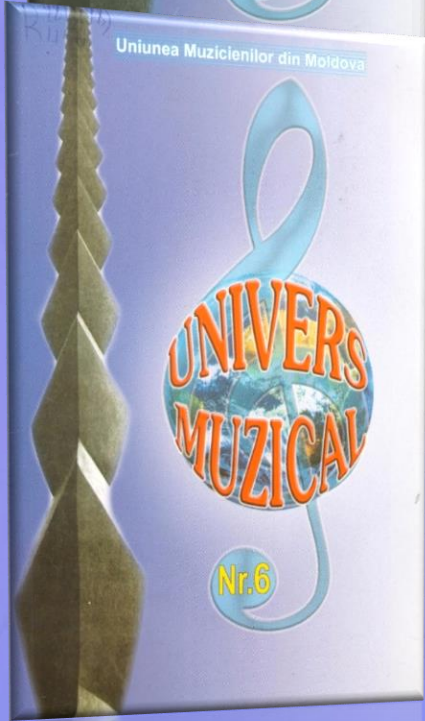
Вы далеко от меня, но в моей душе для Вас есть особое место, где хочу найти Вас всегда. Особенно, когда мне хочется вернуться в самые счастливые мгновения моей жизни. Вы вошли в мою судьбу, когда я только пыталась подняться на большую сцену.

Я восхищалась Вами в Большом Театре, когда Вы выступали рядом с великолепным Дель

„Delectați-vă cu muzica de valoare ce s-a transmis din generație în generație, școlile naționale de un înalt nivel de cultură...”

M. BIEȘU

UNIVERS MUZICAL

Ecoul Festivalului "Invită Maria Bieșu"

TOAMNA NE ADUCE SURPRIZE MUZICALE

Aștept toamna. Bineînțeles, o aștept pe cea care este un anotimp binecuvântat și poletic cu tot auzul care-l are în înțeles și mai cuminte autograf al astrului ceresc. Anul acesta și cel al Muzicii prin grație Tradiționalului Festival Internațional Maria Bieșu”.

Trăiesc o stare trepidantă în suflet și mă întreb cum de greu se adună azi finanțele necesare pentru un asemenea eveniment: *va fi atâta timp cât va putea să-l organizeze la noi în țară?* talentul ei ne-a arătat încă o dată lumii cine suntem și, de ce, sărbătoare de suflet ne va mai bucura în continuare.

Această sărbătoare de suflet și talentați fiecare și știu și poate mobiliza colectivul, dl **Andrei Tamază** cumva flacăra din sufletul acestui neam, dna **Galina** dragoste pentru cântecul popular, dl **Gheorghe Tr** Muzicienilor, dna **Tamara Mogâldea** – o cunoscută țară, dna **Valentina Iudin**, care apără cu fidelitate lin *foarte mult*, dna **Elena Basoc**, care “binecuvântă” îndrăzneala și zic toate acestea cu speranța să nu-mi c Maria Bieșu, alfel s-ar supăra. Urmăresc de câțiva acțiunile culturale și de suflet care le organizează din sunt, izbutesc să concurez cu un întreg minister! Apoi este un eveniment de o importanță incontestabilă nu doar Este de fapt un examen, o testare a valorilor care mai e ceva – neavând posibilitatea să ajungem noi (prin grație acestui festival, vin virtuozii marelor scene la noi în țară).

Bunăoară, anul acesta, deși părea a fi imposibil muzicii, le-am avut, le-am admirat. Bunăoară, **Mau**

10

IN PREAJMA CONGRESULUI AL IV-LEA AL UNIUNII MUZICIENILOR DIN MOLDOVA

MARIA BIEȘU
O ARMATĂ CARE APĂRĂ SUFLETUL

Doamne, cât de vertiginos ne rotește vîrtelnița timpului! N-am pricididit a le face pe cele despre care vorbisem acum cîțiva ani și, poftim, trebuie să roșim în fața propriei conștiințe pentru cele cîte n-am reușit a le face, dar și să recunoaștem cu bucurie (!) trebuie, căci, totuși, în virtutea tuturor greutăților am reușit pe multe a le pune la locul lor. Poate de aceasta ne adunăm din cînd în cînd să ne dăm seama în ce măsură suntem obiectivi, principiali și perseverenți și totodată să ne bucurăm, inspirîndu-ne încredere pentru activitatea viitoare.

“Mare lucru face Uniunea Muzicienilor?!” vor zice unii. Și, lasă-i să zică. Suntem cîți suntem – armată care apără sufletul neamului! Dar nu prin focuri ucigătoare, nici prin ceva concret material – prin cîntec și cuvînt ales. De aceea nici nu se prea vede ceea ce facem noi. Așa cum nu se vede sufletul, dar omul fără acesta nu mai e om. Și noi, această mină mică de oameni, nu facem altceva decît încercăm a înfăptui prin mijloace aparent invizibile lucruri foarte necesare unei societăți cu pretenții moderne: îi lecuiim sufletul cu alifii din cele mai tămăduitoare – aducem în viața oamenilor atmosfera festivă de zile mari prin cîntec, dans, prin vorba străbună măiestrit strecurată în vechile cîntări și colinde. Încercăm oarecum să păstrăm aprins focul din vatra unui neam, care, deși s-a pornit să ajungă departe, într-un viitor tehnicitizat, nu poate să exis-

te, păstrîndu-și identitatea, fără forța mobilizatoare a spiritului străbun. Spirit revărsat din plin în folclorul nostru inestimabil. E știut doar că, la acest capitol, suntem unici și irepetabili! Spirit infiltrat în portul, în dansul, în ritualurile și obiceiurile tradiționale. Nu întîmplător ținem noi, cei de la UMM, atît de mult la spectacolul de sfîrșit de an zis: “Aprindeți luminile”. An de an, parcă mereu cineva amintește oamenilor să reaprindă lumina în Casa Mare a Neamului.

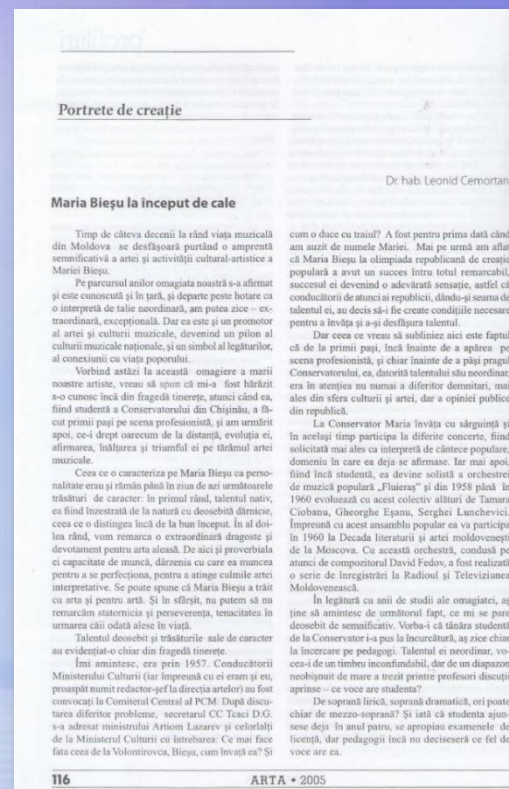
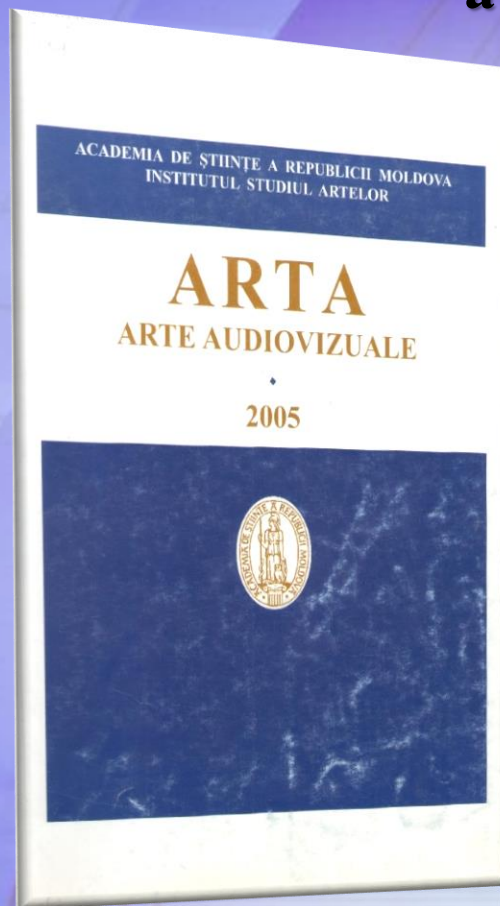
Același lucru, sper, se întîmplă și atunci cînd se adună împreună mai mulți oameni din domeniul culturii. Așa, precum și la această reîntîlnire a noastră, aș vrea să-l îndemn pe fiecare: să aprindem și să menținem în sufletul nostru lumina speranței și a gîndului bun, curat și înaripat!

2

„Talent nativ, extraordinară dragoste și devotament pentru arta aleasă, a trăit cu arta și pentru artă...”

L. CEMORTAN

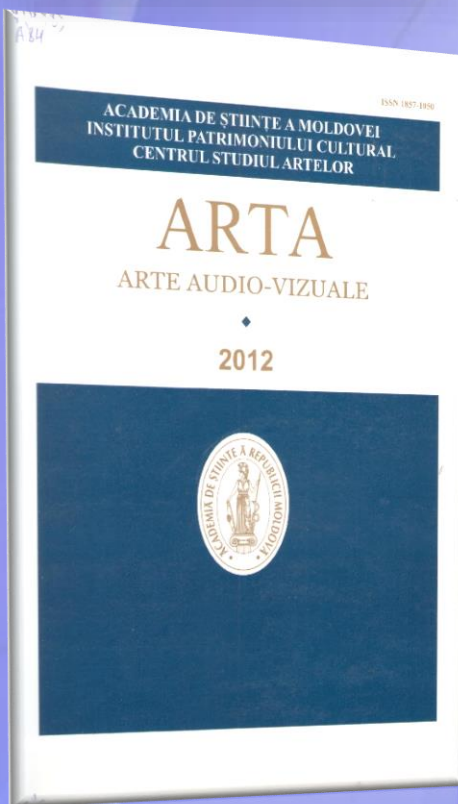
CEMORTAN, Leonid. Maria Bieșu la început de cale. In: *Arta 2005* : Arte audiovizuale. Ch., 2006, pp. 116-124. ISSN 1857-1050.

Maria Bieșu: Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

„Figură marcantă a culturii naționale, a cumulat în sine un florilegiu de calitative ce o disting drept ilustru cetățean, profesor universitar, academician, un exemplu al demnității naționale...”

G. MUSTEA

COMEMORĂRI

In memoriam Maria Bieșu

Primadona Operei Naționale, omul de cultură, Membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei, cea care a fost **MARIA BIEȘU** s-a stins din viață după o lungă și grea suferință. Odată cu această, cultura și spiritualitatea națională a suferit o pierdere irecuperabilă, o figură exponențială, un pilon de rezistență al vieții artistice din țara noastră.

Țimp de peste o jumătate de secol, **MARIA ARTISTA** a fost una dintre personalitățile care, prin contribuțiile sale de complexă și excepțională semnificație în domeniul artei muzicale, a oferit modele interpretive de cea mai înaltă probă, înscriind astfel numele său cu litere verzele în pantheonul culturii naționale și universale. A fost un etalon de durabilitate și de fidelitate totală domeniilor: Lutepesi și așa va rămâne în memoria contemporanilor și a viitoarelor generații. Născută la 3 august 1935 în comuna Volintiri, azi raionul Ștefan Vodă, Maria Bieșu a absolvit Conservatorul de Stat din Chișinău în 1961 cu Susana Zarifan (canto), debutând pe scena Operei din Chișinău cu rolul Floria din *Tosca* de G. Puccini. A urmat mai apoi un stagiu de perfecționare profesională la Teatro alla Scala din Milano (1965-1967) cu profesorul Enrico Piazza (canto, operă). Cooperator, a activat în calitate de profesor de canto la Conservatorul „Gavril Musicescu” (din 1980), profesor universitar (din 1987). Pe parcursul vieții a avut o carieră artistică fulminantă cu participarea la numeroase concursuri internaționale, ea fiind deținătoare a mai multor premii ale acestor competiții de măiestrie artistică. Totuși, când se întreprinde o apreciere a valorii artei interpretive a Mariei Bieșu, gândul se îndreaptă involuntar spre anul 1967, spre Japonia, spre concursul Internațional *Madame Butterfly*, la care tocmai cu acest rol, Cio-Cio-San, tânăra interpretă moldovencească avea să pișească triumfător în lumea muzicii universale. Devenită o soprână de talie internațională, ea a fost mereu așteptată pe cele mai pretențioase și prestigioase scene lirice ale lumii - Armenia, Australia, Austria, Azerbaidjan, Belarus, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, Finlanda, Franța, Georgia, Germania, Islanda, Israel, Italia, Japonia, Iugoslavia, Letonia, Lituania, Olanda, Polonia, România, Rusia, Spania, SUA, Ucraina, Ungaria, URSS ș.a. În așa fel, marca noastră cântărească și-a asumat și rolul de ambasador cultural al țării, reprezentând cu strălucire pe toate meridianele un popor înzestrat, cu un simț muzical aparte și cu mare deschidere spre frumusețe. Pe această cale a creat circa 30 de roluri în spectacolele din opera clasică și contemporană națională, italiană și rusă, a evoluat în memorabile concerte camerale și vocal-simfonice, s-a produs în filme muzicale, a realizat numeroase înregistrări. O regăsim pe Maria Bieșu și printre

membrii juriilor internaționale la diverse festivaluri și concursuri ale vocaliștilor, dar și printre vedetele solicitate să susțină cursuri de Master-Class în țări precum Japonia, China, Austria, Turcia.

Maria Bieșu este deținătoare a unui număr impresionant de distincții și titluri onorifice, toate în ansamblu venind să confirme aprecierea activității prodigioase în domeniul artei muzicale. Fără a da lista integrală a acestora, este firesc însă să insistăm asupra unuia dintre titluri: Maria Bieșu a fost Membru de Onoare al ASM, fapt care ne-a onorat și, totodată, ne-a umplut de mândrie. Numele domniei sale este legat de constituirea Unității Muzicienilor din Republica Moldova, președinția căreia a preluat-o începând cu anul 1987 și a deținut-o până în ultimele clipe ale vieții. În fine, grație tenacității care a caracterizat-o mereu, reușește în anul 1990 să inaugureze Festivalul Internațional de operă *Invită Maria Bieșu*, eveniment care a adunat personalități notorii ale artei lirice contemporane.

În aceste clipe dificile, gândurile noastre sunt alături de rudele și prietenii Mariei Bieșu. La hotarul trecerii în eternitate, avem convingerea că nu doar tristețea despărțirii trebuie să persiste în sentimentele noastre. Avem datoria să-i mulțumim cu profundă recunoștință Mariei Bieșu pentru tot ce a reprezentat, pentru tot ce a realizat, pentru tot ce ne lasă ca moștenire în tezaurul cultural național și universal.

Fie-i amintirea luminoasă, iar trecerea la veșnicie să-l fie răsplătire de liniste și să fie însoțită de muzica ingerilor.

Acad. Gh. Duca, acad. T. Furdus, m. c. I. Tigheanu, dr. hab. M. Știapac, dr. hab. I. Gucean, G. Sănic, I. Ungureanu, V. Volontir, dr. hab. A. Dănilă, dr. V. Ghilș, acad. I. Abubii, acad. V. Anestiadi, acad. M. Bolog, acad. I. Boston, acad. M. Cimpoi, acad. H. Corbu, acad. E. Dogo, acad. M. Dolgan, acad. I. Druță, acad. A. Esanu, acad. B. Cișna, acad. Gh. Ghidirim, E. Gudumac, acad. D. Matcovschi, acad. A. Roșca, acad. Gh. Rusnac, acad. Gh. Tibirni, acad. P. Vlad, m. c. G. Boloștețnic, m. c. N. Bilețchi, m. c. A. Cloban, m. c. I. Dediu, m. c. D. Dragnev, m. c. M. Duca, m. c. S. Groppa, m. c. Gh. Mustea, m. c. V. Păsal, m. c. A. Timuș, dr. V. Melnic.

Maria Bieșu. In memoriam

Maria Bieșu, figură marcantă a culturii naționale, a cumulat în sine un florilegiu de calitative ce o disting drept ilustru cetățean, profesor universitar, academician, manager: un exemplu al demnității naționale.

Personalitatea Domniei sale devine cunoscută și apreciată de la primele apariții publice, în care și-a afirmat talentul, iar manifestarea plenară a superbului glas, care ulterior va deveni CI ANULI DE AUR AL MOLDOVEI, a suscitat continuu atenția și admirația publicului meloman și a cului de specialitate. Talentul său a strălucit atât în abordarea de parituri cu proeminentă tenă folclorică cât și în porturi vocale romantice, liederuri, lucrări vocal-simfonice etc. Dar Maria Bieșu a gravitat întregă ca carieră profesională în circuitul genului de operă. Anume grație Mariei Bieșu, a talentului său înedit, a atitudinii distincte față de meserie și a respectării intacte a testului muzical, arta lirică din Moldova s-a aliniat circuitului liric internațional.

Am realizat o istorie comună de succes: concert public împreună cu Orchestra Simfonică a Companiei Teatralo-Moldova (în toată țara, la Moscova, București, Cernăuți etc.), înregistrări pentru Fondul de Aur al Radiodifuziunii moldovenești și, desigur, o importantă pagină o constituie colaborarea la opera *Alexandru Lăpușanu*. Rolul Ruxandei, interpretat de Primadona Operei Naționale, convulsează punctul culminant al colaborării noastre. Succesul înedit al spectacolului, care a ri-

dical în picioare mii de spectatori la Chișinău, la Isăruț Bolșoi din Moscova și în alte orașe din foste URSS, s-a datorat, în mare parte, glasului și măiestriei dramacice a acestei mari artiste. Dragostea și respectul față de arta națională justifică sacrificiul adus culturii de Maria Bieșu pe parcursul întregii sale activități profesionale.

A fost o fire sensibilă, atentă la nevoile apropiate, un bun prieten și ilustru cetățean al țării sale. O viață întregă a fost una dintre cele mai optimiste personalități artistice și cel mai important ambasador al Neamului. În arta interpretativă, Maria Bieșu ne-a lăsat drept moștenire adevărate modele de valoare inestimabilă, cu care a îmbogățit tezaurul nostru cultural. Ambicioasă în sensul bun al cuvântului, plină de optimism și speranță, chiar la ultima noastră întâlnire mi-a marturisit că își dorește să realizăm un amplu program de române. Acesta a fost omul de caracter: Marie Bieșu, care rămâne un simbol al țării noastre, care a știut să iubească, să persevereze, să respecte și să dăruiască, să contribuie fără echivocare la promovarea frumuseții pe planul, întru buclă și prosperarea culturii naționale în esență și universală prin aspirații.

Încercăcuna Dumnezeu a constată în faptul că și a înmăltăi darul oferit de Dumnezeu. La scos la lumină și s-a împărțit cu El, oferindu-ne și neva câte un strop: Acum, că ne vegează de sus, din corul ingerilor Domnului...

Gheorghe Mustea

MUSTEA, Gheorghe. Maria Bieșu. In memoriam. In: *Arta 2012* : Arte audio-vizuale. Ch., 2012. pp. 197-198. ISSN 1857-1050.

„Pe urmele Primadonei Maria Bieșu” Festivalul de Operă și Balet Festival concurs raional de interpretare vocală

Câteva accente la Festivalul de Operă și Balet „Maria Bieșu”

Unul dintre ele ar consta în faptul că în acest an ediția a XXII-a a festivalului titular a avut un motto neanunțat: „Niciodată toamna nu fu mai frumoasă...!” Incredibila perioadă estivală a îmbrișcat evenimentul de importanță europeană de excepție, incluzând repertoriu și participanți de excepție și ei – oaspeți și gazde. Afîșterul a invitat spectatorul la adevărate seri de operă și balet, iubind și murind alături de protagoniști în „Traviata” de G. Verdi, „Carmen” de G. Bizet, „Turandot” de G. Puccini, „Bal Mascat” de G. Verdi și „Dama de Pică” de P.I. Ceaikovski, cealaltă... jumătate a repertoriului festivalier fiind susținută de eleganță și parfumul mișcării în pași de balet, cum ar fi „Lacul lebedelor” de P.I. Ceaikovski, „Gizelle” de A. Adam, „Don Quijote” de L. Minkus.

Deschiderea oficială a fost prefată de ministrul Culturii Monica Babuc și prim-ministrul Iurie Leancă, sub egida căruia și s-a desfășurat Festivalul, susținută cu brio de spectacolul „Traviata”. Cele trei excepționale voci din distribuția solistilor – soprana Mariana Bulicanu (Violetta Valeri), tenorul Igor Țurcanu (Alfredo Germont) și baritonul Vladimir Dragoș (Giorgio Germont), urmați în alte roluri de Liliana Lavric, Valeriu Cojocaru, Viorel Zgardan, Anastasia Apreutesii, Vladimir Zaklikovski, Vitalie Cebotari, Gheorghe Barbanoi, precum și dirijorul Mircea Holiarțoc din România, au menținut înaltele cote interpretative ale capodoperei verdiane cu premiere, absolută la 6 martie 1853 la Veneția, 12 octombrie 1962, la Chișinău și

tot aici, premiera versiunii curen- te – la 30 decembrie 1978.

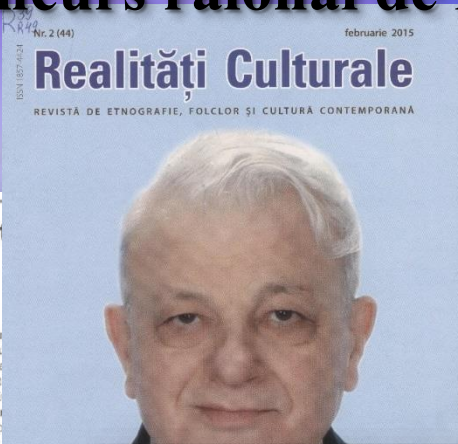
Baletul „Lacul lebedelor” a re- adus pe meleaguri natale pe Dinu Tamazlăcaru și pe ucraineanca Iana Salenko, născută la Kiev și cu studii la Donețk, ambii soliști ai Teatrului de Operă și Balet din Berlin. Acest tandem a adus în scenă un alt nivel al baletului, poate în premieră la Chișinău. Astfel Odette – Odilia și Prințul Siegfried au oferit, concomitent, și un original master class pentru viitorii balerini, care reacționau cu aplauze, ovaiți și strigăte de bucurie la momentele-cheie de înalt sau superior pilotaj – iar în Marea Artă notele acute sau grave, inflexiunile, pașii de dans zboară la mare altitudine împreună cu interpreții și specta- torii... Evoluarea umuia dintre cei mai expresivi balerini din lume – solistică, în ansamblu și în duet cu egala ca valoare a sa parteneră, a fost una de zile mari și de mare prestație, excepțională... Au completat fozia din scenă: Mihai Cersac, Eugeniu Țacii, Svetlana Ivanenco, Dorian Cernolev, mulțimea de prezențe și nume în distribuția spectacolului-poveste, cum ar fi dansatorii din „pas-de-trois”, „lebedele mici”, „lebedele mari”, „mi- reșele”, în dansurile spaniol, napolitan, ungar, polonez și de dirijorul Alexei Baklan din Ucraina, care dansa la pupitrul!!!

...S-a întâmplat să dau prioritate baletului pe parcursul ediției recente. Așadar, „Giselle”: la pupitrul dirijoral fiind Victor Ploskina – așa, cu a final, își scrie numele renumit dirijor din Belar; în distribuție i-am admirat pe soții Cristina (Giselle) și Ale- xei Terentiev (prințul Albert), pe pădurarul Hans (Alexandru Bă-

lan), îndrăgostit de fata sărmă- din opera titulară... Duetul de au- cum sunt apreciați soții Terentiev a fost acompaniat de colegii, t- de aur, din trupă: Tamara Ti- rina, Dorian Cernolev, Svetlana Ivanenco, Dumitru Lisitenco. Și evoluarea lor, tradițional, bucură de înaltă apreciere în ir- ma spectatorului – și sublinie- că soliștii-oaspeți și soliștii-gaz- sunt posesori a celor mai înal- distincții și premii internaționa- câștigate la concursuri de speci- litate în diferite colțuri ale lum- pe scene importante, unde arta- prestația este apreciată la justa- valoare.

Nivelul constant înalt al sco- naționale de balet este susținu- și în „Don Quijote”. Oaspeții d- Ucraina, Maria Poludova (Qui- teria) și Vladimir Statniță (Bate- rio), precum și Dorian Cernolev (Don Quijote) și Eugeniu Țacii (Sancho Panza), un alt original și excepțional duet, au reușit să- ne inspire sufletul epocii și să ne- teleporteze în acțiunea celebrului roman a celebrului Cervantes! Și toate acestea și cu ajutorul sceno- grafiei și costumelor, respectiv, Veaceslav Ocunev și Irina Press!

Opera „Bal mascat” a trium- fat prin contribuția excepțională a gazdelor scenei festivaliere prin distribuție de acasă, cum ar veni: tenorul Mihai Munteanu în rolul înflăcăratului îndrăgostit Riccar- do, soprana Ghiulnara Răileanu, Amelia, baritonul Vladimir Dragoș, în rolul soțului ofensat Renato... Tatiana Busuioc, Valeriu Cojocaru, Viorel Zgardan, Ma- riana Bulicanu, Ivan Cvasnicu, Anatol Arcea, Iurie Stamati, diri- jorul Nicolae Doboiaș... Ținută minunată, excepțională învâluia

Realități Culturale
REVISTĂ DE ETNOGRAFIE, FOLCLOR ȘI CULTURĂ CONTEMPORANĂ

În muzică mă simt mereu acasă

Poetul Grigore Vieru scria despre Maria Bieșu:
*În ceasornicul lui Dumnezeu
Locuiește o privighetoare
În fiecare dimineață
Cântecul ei trezește lumina.*
La Ștefan Vodă, dimineața zilei de 23 noiembrie, a fost deosebită de alte-

la Volintiri și a fost realizată grație unui parteneriat prietenos între Consiliul raional Ștefan Vodă, primăria Volintiri, DCIST în strânsă colaborare cu Uniunea Muzicienilor, Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, școala de arte „M. Bieșu” și dna Valentina Chiriluc, sora mai mică a Primadonei.

Ziua a început în fața școlii de arte „Maria Bieșu”, unde a fost dezvelită placa comemorativă în memoria Primadonei cu genericul: „În muzică mă simt mereu acasă”, autor sculptorul Ruslan Erobin.

Dna Valentina, sora Mariei Bieșu, a mulțumit cu lacrimi în ochi și voce tremurândă celor prezenți pentru devo- tament și respect față de Marea Doam- nă a muzicii. Tăcere, aplauze, lacrimi și flori s-au perindat în aerul rece de no- iembrie, iar participanții la eveniment au simțit o căldură inexplicabilă emanată de zămbetul fermecător a celei mai bune „Cio-Cio-San” din lume.

În muzică mă simt mereu acasă. In: *Realități culturale: revistă de etnografie și cultură contemporană. Ch., 2015, nr.2, pp. 11-12.*

„M-a emoționat mult vocea frumoasă, caldă, lină în toate registrele a Mariei Bieșu. Cântăreață înzestrată, ea cucerește publicul cu sinceritatea, emotivitatea și temperamentul ei, calități pe care le subordonează total voinței sale...”

GEORGHE LONDON, tenor, S.U.A.

Sete nouă
Iunie 2012

6 ANI
(CXXXII)
36 pagini
9.20

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTA LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:
Săptămâna Internațională a Muzicii Noi
Scena lirică
La mulți ani, Irina Odăgescu-Turkany
Eurovison 2012
Trofeul în Kawaii
Pariumul anilor '80

În imagine:
Alexandra Călinescu
Foto: Vocea României (Pro TV)

Rămas-bun, maestre!

Baritonul și dirijorul german Dietrich Fischer-Dieskau a fost unul dintre cei mai cunoscuți interpreți lirici ai secolului al XX-lea.

Născut pe 28 mai 1925 la Berlin, Dietrich Fischer-Dieskau a început să studieze muzica încă de mic copil. În timpul celui de al doilea Război Mondial a fost reținut din America, cu statutul de prizonier de război. În această perioadă a continuat să cânte lieder la diferite evenimente, apărând în spectacole pentru trupete americane, așa cum au făcut numeroși artiști ai timpului – muzicieni, actori etc. În anul 1947 a revenit în Germania, începându-și cariera de artist liric. Curând, talentul și naturalitatea cu care interpreta l-au catalogat ca fiind un fenomen, bucurându-se de un succes răsunător.

Un an mai târziu a început colaborarea cu Städtische Oper Berlin, având debutul cu rolul Posa din *Don Carlo* de Verdi. A continuat să cânte alături de compania germană până în anul 1978 (când s-a retras de pe scenă).

A susținut numeroase turnee atât în Europa cât și în Statele Unite ale Americii, având recitaluri în cele mai

importante săli de concert. Ca solist de operă cele mai numeroase și însemnate apariții le-a avut la Opera din Berlin și la Opera de

Dietrich Fischer-Dieskau

Stat din München. De asemenea, a avut colaborări cu teatrele lirice din Viena, Londra, Hamburg, Tokyo, Edinburgh, Cincinnati, Minnesota etc.

A realizat sute de înregistrări audio și video cu prestigioase case de discuri, oferind iubitorilor discursuri cu cele mai frumoase liederuri, arii, fragmente de operă și opere integrale.

Dietrich Fischer Dieskau este recunoscut și datorită înclinației sale

Despărțiri

pentru muzica contemporană, baritonul interpretând lucrări de Benjamin Britten, Samuel Barber, Hans Werner Henze, Witold Lutoslawski etc.

Dieskau s-a retras de pe scenă în anul 1978, nu înainte de a realiza o ultimă înregistrare cu o operă contemporană, *Lear*, compusă de Arlbert Reimann. Până la vârsta de 67 de ani a continuat să susțină recitaluri de liederuri, după 1992 dedicându-se în totalitate dirijatului și susținerii de cursuri și masterclass-uri.

Baritonul Dietrich Fischer-Dieskau a lăsat în toate aspectele sale, depășind astfel granițele domeniului muzical, îndreptându-și atenția și talentul spre alte ramuri precum pictura și literatura, în timpul liber.

Dietrich Fischer Dieskau a murit pe 18 mai 2012, la vârsta de 86 de ani.

A plecat cea mai bună Cio-Cio-San

De curând scena lirică a mai pierdut o voce de excepție, Maria Bieșu, cea care în 1967 primise titlul de "cea mai bună Cio-Cio-San" din lume.

Născută în Republica Moldova pe 3 august 1935, Maria Bieșu provine dintr-o familie de oameni simpli, care nu aveau niciun fel de legătură cu arta ori muzica. Deși nu a beneficiat de o pregătire de specialitate (și-a început cariera cântând muzică populară), Maria Bieșu a reușit să intre la Conservatorul de Stat, unde a studiat canto cu Paulina Botezat și Suzana Zarnian.

În 1962 începe o colaborare cu Opera din Chișinău, având debutul pe 28 aprilie, în rolul din *Tosca* de Puccini. Spectacolul s-a bucurat de un succes răsunător, talentul Mariei Bieșu fiind recunoscut atât de spectatori cât și de critici, muzicologi, interpreți etc.

În următorii ani a început colaborarea cu cele mai renumite scene lirice ale Europei, în spectacole precum

Maria Bieșu

Tosca, *Madama Butterfly*, *Aida* ori *Trubadurul*.

La numai cinci ani de la debut, Maria Bieșu câștigă *Concursul Internațional Miura Tomaki* de la Tokio (Japonia), devenind recunoscută pe scena mondială. De asemenea a câștigat numeroase premii la concursuri de interpretare vocală din întreaga lume.

Maria Bieșu a colaborat cu mari personalități ale scenei lirice, cu regizori precum Eugen Platon ori E. Constantinov, dirijori renumiți (B. Halkin, L. Hudolei, I. Alterman, L. Gavrilov, A. Mociolov...).

Soprana Maria Bieșu a urcat pe scenele teatrelor de operă din Paris, Sydney, Tokio, Varșovia, Milano, Helsinki, Leningrad, Moscova, Chișinău etc. A susținut numeroase turnee în orașe europene dar și peste ocean, în Japonia, Australia, Cuba ori Israel.

Printre personajele cărora Maria Bieșu le-a dat viață amintim Floria Tosca (Puccini), Tatiana (*Evgheni Oneghin* - Cealkovski), Cio-Cio-San (*Madama Butterfly* - Puccini), Liza (*Dama de pică* - Cealkovski), Aida (Verdi), Desdemona (*Otello* - Verdi), Leonora (*Trubadurul* - Verdi), Nedda (*Paleta* - Leoncavallo), Mimì (*Boema* - Puccini), Turandot (Puccini), Santuzza (*Cavalleria rusticana* - Mascagni), Leonora (*Forța destinului* - Verdi), Elisabeta (*Don Carlos* - Verdi), Amelia (*Bal mascat* - Verdi), Abigail (*Nabucco* - Verdi) etc.

În afara de aceste roluri memorabile, Maria Bieșu a înregistrat numeroase discuri cu cele mai frumoase lucrări vocale ori ale celebrei din opere.

Maria Bieșu a murit pe 16 mai 2012, fiind bolnavă de cancer de mai mulți ani. Vocea sa lirică, naturalitatea și eleganța interpretării, tehnica sa vocală vor rămâne în istoria vieții muzicale lirice.

„Maria Bieșu s-a dăruit întru totul muzicii; și-a depus talentul, dragostea, libertatea, munca enormă, elanul inimii, pentru care Dumnezeu nu a întârziat să o răsplătească cu toată bunătatea lui.”

PARASCOVIA ROTARU

ROTARU, Parascovia. Maria Bieșu. In: Arta 2005 : Arte audiovizuale. Ch., 2006, pp. 116-124. ISSN 1857-1050.

МОЛДОВА.
ИМАЖИНЬ МУЗИКАЛЕ
МУЗЫКАЛЬНЫЕ КРАСКИ
МОЛДАВИИ
MUSICAL COLOURS
OF MOLDAVIA

САЛА ДЕ ОРГЭ
ОРГАННЫЙ ЗАЛ
THE ORGAN HALL

REFERINȚE CRITICE

Foto: https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

SUB VRAJA MUZICII...

Эволюээ артиста попорудуй дин
Унпуня РСС Мария Биешу
Выступает народная артистка СССР
Мария Биешу
People's Artiste of the USSR
Maria Bieshu is on the stage

Суб вража музичий...
Во власти музыки...
In the realm of music...

27

„Maria Bieșu a îndeplinit o dublă vocație: de artistă lirică de faimă internațională și de apărătoare neobosită a valorilor naționale, roluri care astăzi revin Festivalului inaugurat și însuflețit de marea artistă basarabeană... ”

VIORICA CORTEZ, soprană, Franța

„Diva și dirijorul, cele două figuri principale ale teatrului, În bătălii din care iese învingătoare partitura...”

Rodica Iuncu

Rodica Iuncu

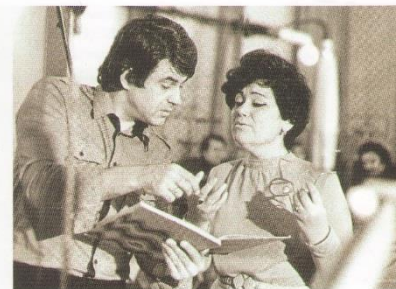

*Spectacolul scenei
și al vieții*

periscop

evenimente ale teatrului, cum este și cel din 7 martie 1985, când o mezzo-soprană de un asemenea calibru ca Elena Obrazțova alege să cînte la Chișinău Santuzza în „Cavalleria Rusticana”.

Un teatru de divă, însă, în afară de marile spectacole, are și o viață de culise cu răsturnări imprevizibile de situații, suspansuri, indispoziții și capricii, remediate cu un singur antidot: onestitatea profesională și devoțiunea pe care dirijorul o va arăta mai întîi partiturii. Există mai multe speculații vizavi de relațiile „furtunoase și zbuicmate” ale celor două figuri principale ale teatrului, relații în care o mare voce și o mare artistă și un șef de orchestră extrem de talentat și carismatic, dar încă tînăr, își disputau supremația în bătălii, din care nu ieșea învingătoare decît partitura. Legendele povestesc că doar cu o săptămînă înaintea premierii cu „Forța destinului”, la repetiția generală, Maria “a stricat tempourile și ansamblurile” și că înainte de spectacol Alexandru Samoilă “arăta ca un miel ce urma să fie sacrificat”; că noul, la acea oră, șef de orchestră o apostrofa pe divă să cînte “nu cum vrea ea, ci cum vrea Bellini”, episod produs în turneul teatrului la Odesa, cu opera “Norma”; că, furioasă pe dirijor, ea se descărca pe partenerii săi care ieșeau pișcați din scenă; că la repetițiile “Adriennei Lecouvreur”, partida Mariei, pentru care se montase spectacolul și care se îmbolnăvisese, o cînta chiar Alexandru Samoilă, devenit în seara premierii din 5 mai 1985 și suflorul de la pupitrul al doilea. Ceea ce însă se știe mai puțin e că, după o nouă criză, Maria renunța singură la coroana mării, incredîndu-și vocea directorului său muzical. Aceasta pentru că maestrul de la pupitrul, fără a îngădui arbitrarul, îi va oferi de fiecare dată siguranța rigorii, a unității de ansamblu și, în același timp, acea scînteie, din care se aprind văpăile inimii. În arta operii în

Divă și dirijorul, cele două figuri principale ale teatrului, în bătălii din care iese învingătoare partitura.

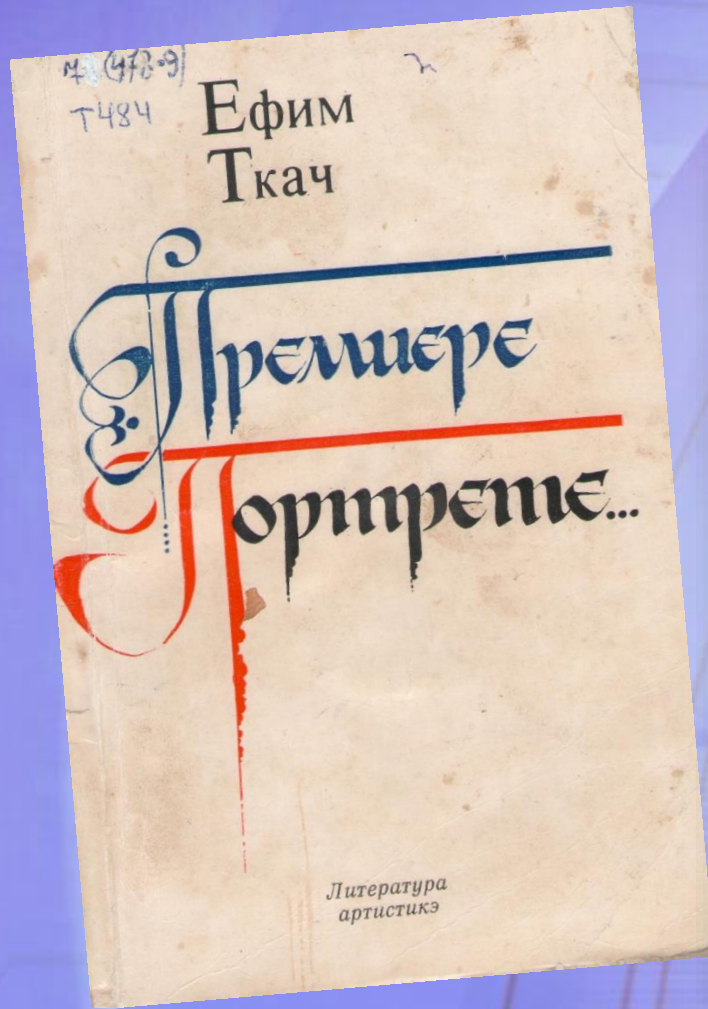
care acordul dintre dirijor și solist și invers este un element indispensabil genului și condiția ce asigură succesul spectacolului, modul în care Alexandru Samoilă și Maria Bieșu vor realiza, împlinind, coparticiparea lor la actul de creație nu a mai fost întrecut pînă astăzi de nimeni. Și atunci, dincolo de orgolii și slăbiciuni, ce sînt spectacolele celor doi artiști dacă nu triumful muzicii! Triumf ce ne trimite la ideea unui “pact” secret de neagresiune care nu dezvăluie niciodată pînă la capăt cine anume dintre ei și în ce măsură a concesionat ori a preluat, a stimulat ori s-a inspirat. Alexandru Samoilă, într-un interviu oferit subsemnatii în 1995: “Sînt fericit că destinul a făcut să mă întîlnesc cu Maria Bieșu. Nu aș vrea să nedreptățesc pe nimeni, dar culmile care mi s-au supus au fost doar cele cucerite împreună”. De cealaltă parte, Maria Bieșu, mărturisind posesiv, la 1993, în legătură cu plecarea maestrului din teatru: “Samoilă a fost dirijorul meu, un dirijor minunat pe care mă puteam sprijini. Cînd ridică mîna, o mînă muzicală și expresivă, ariile cur-

M.BIEȘU și A. SAMOILĂ

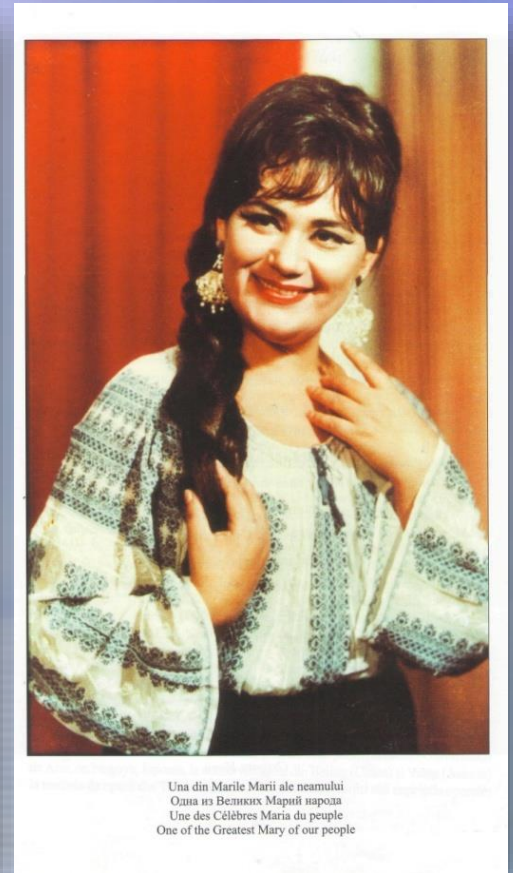
163

„Promotoarea celor mai multe
din realizările compozitorilor din Moldova...”

E. TCACI

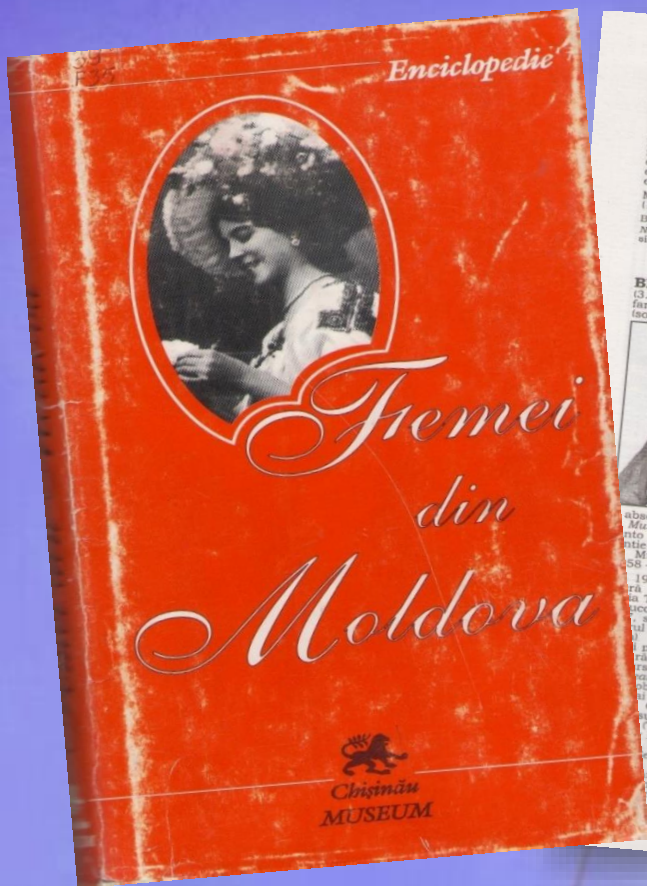

După concert cu distinși interpreți Tamara Ciobanu și Gheorghe Eșanu
После концерта с известными артистами Тамара Чобану и Георге Ешану
Après le concert avec les interprètes distingués Tamara Ciobanu et Gheorghe Eșanu
After a concert with the distinguished singers Tamara Ciobanu and Gheorghe Eșanu

Una din Marile Marii ale neamului
Одна из Великих Марий народа
Une des Célèbres Maria du peuple
One of the Greatest Mary of our people

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚĂ

Debutul în rolul Floriei din Tosca de G. Puccini...

Și-a desăvârșit măestria la Teatrul „La Scala” din Milano sub conducerea pedagogului E. Piațța...

ЛИТЕРАТУРА
ШИ АРТА
МОЛДОВЕИ
ЕНЧИКЛОПЕДИЕ

94 БИЕШУ

армониза ку мобилеру дин лемн де куларе дескис (теб, местякн, фраси) ши невоист. Весела фортс дуру аре пропорций май фине ши раворт ку ча ши стиду ампл. Португ фемеск ши борбѳекс престуи о аумитс симпатяте. Ми пиктурс Б. репрезнтс о вариантс а романтикудул. Ми стат Б. есте дескорт интериору Музеул републикан де арте пластиче дин Кишинэу.

БИЕШУ Мария Лукановна (н. 5. 5. 1934, с. Володарівка, азл ми р-нул Суворов, РСФСР), кытэричс сов. молдован (сопранэ лирико-драматикэ). Активистэ пе турэм обитеск социал. Десфолдо о лэртэ активитэте педагогикала Консерваторул молдовенеск де Стат дин Кишинэу. Дин 1983 — дочент. Артиста а популорул дин УРСС (1970). Мембру ал ПКУС дин 1979. Са искут митр о фамилие де колхозничэ. Инициал с'а манифестат ми кадру активитэций артистиче де аматорс ка интерпретс де кытэче популаре молдовенешэ. А абсолют Консерваторул де Стат «Г. Музическу» дин Кишинэу (1961, клас де кагто ку С. Зарфман). Ми ашой де студий есте солистэ ми оркестра де музика популарэ «Флуераш» (1958—60) ши ефектулэ примэе интеракторулэ Радинфбуника молдовенескэ ку оркестра дирижэнтэ де Д. Федос. Дин 1961 солистэ ла Театрул акад. де оперэ ши балет дин Кишинэу, пе сцена мэря а дебуат ми роулэ титулэ дин опера «Тоска» де Ж. Пуччини (1962). Ми 1965—67 шл-а десавършит мэстриа ла театрул «Ла Скала» дин Милано (Италия) суб кондучера кунскотулэулэ педагог Е. Пиатца. Ми ачэстс периодэ лэвнэше адурагэ а чедулэ де ал III-ей Конкурс интернационал «П. Чайковскый» (Премия III), яр ми 1967 обцине Премия I пентру ми май реушитэ интерпретэре а роулэу Чэо-Чэо-сан ла Конкурсул интернационал «Муира Таманка» (Токио). Б. а митреприсэ нумеросе турнеэ при организэ УРСС (Москва, Ленинград, Киев, Вильнюс, Ваку Пилонис).

М. Биешу ми роулэ титулэ дин опера «Чэо-Чэо-сан» де Ж. Пуччини

М. Биешу ми роулэ титулэ дин опера «Чэо-Чэо-сан» де Ж. Пуччини

М. Биешу

Жапония, Австралия, а партиципат ла чэстс май престижыкэс фестивалурэ музикале («Степс москвитэ», «Ноща алэбэ», «Примэвара князятэ», «Томия белорусэ», «Зорин Крымей», «Али-Топ», «Моринор» пе. а.), де чинэлэ де концерте «Вочэ фрумосэ» дин Берликул де Вест. Вочя са ку уи тимбур де о раро фрумосецэ ши де о митигилэре ексцениционалэ, еталл ми тогте режисстролэ, музикалитэса са десобетэ, кынтэ експресивэ, техника перфекционатэ, дикция импекабилэ се имбинэ ми мей органик ку амплэ мануиэри сцена-драматичэ. Ачэстэ квалитэц, даторитэ «талентулэулэ музекст ми муний титэниче» (Т. Хренников), ми пермитс са интерпретэсе ку о раро ушуринэ ши стэдуэчере, ку о

М. Биешу ми роулэ титулэ дин опера «Флория Тоска» де Ж. Пуччини

форидэ реалистэ тулбураторэ партиде лириче, пасионат-драматиче ши де мэре виртуозитэте, сэ аборагэе уи лэртэ репертиру дин креациа де оперэ русэ, советикэ ши универсалэ: Татьяна, Лэза, Йоланта («Евгений Онегин», «Дама де пика», «Йоланта» де П. Чайковскый), Замфирэ («Алеко» де С. Рахманинов), Наталия («Ми фуртулэ» де Т. Хренников), Недда («Пажикэ» де Р. Леонкавалло), Чэо-Чэо-сан, Турандот (ин терпретэ омонимэ) ши Мэма («Босма» де Ж. Пуччини), Аида, Дездемона, Леонора, Сантуца («Аида», «Отелло», «Трубадурул», «Флория дестинэулэ» де Ж. Верди). Мэреэ талантэ ши персонэлитэти артистичэ а кытэричэей калитэти артистичэ ши о вариетатэ де чэстс май престижыкэс фестивалурэ музикале («Степс москвитэ», «Ноща алэбэ», «Примэвара князятэ», «Томия белорусэ», «Зорин Крымей», «Али-Топ», «Моринор» пе. а.), де чинэлэ де концерте «Вочэ фрумосэ» дин Берликул де Вест. Вочя са ку уи тимбур де о раро фрумосецэ ши де о митигилэре ексцениционалэ, еталл ми тогте режисстролэ, музикалитэса са десобетэ, кынтэ експресивэ, техника перфекционатэ, дикция импекабилэ се имбинэ ми мей органик ку амплэ мануиэри сцена-драматичэ. Ачэстэ квалитэц, даторитэ «талентулэулэ музекст ми муний титэниче» (Т. Хренников), ми пермитс са интерпретэсе ку о раро ушуринэ ши стэдуэчере, ку о

М. Биешу ми роулэ Домника дин опера «Флория Тоска» де А. Стрелли

нотэ о експресивэ ши о армоничэ плэнарэ ми опера «Норма» де В. Беллини, атэстэнд-о ариет о интерпретэ де о путэричэ амплитудэ трайкэ, яр ми синтаксиколэ «Турандот», «Флория дестинэулэ» ши «Адрена Лекуэрэ» де Ф. Чилеа, синтеза органикэ а лэтурей вокале ши а чэстэ сцениче се довелешэ а фи десобетэ де квинтэтитэре. Уи мэре интересэ презентэ опера «Дамона ши Енеасэ» (монитатэ пе сцена де концертэ дин Кишинэу), ми карэ Б. а еволут ми роулэ Дамонэ. Б. а интерпретат ку десобетэ суаис ролуриле принипале ми оперэ де композиторэ дин Молдова: Домника («Флория балэца» де А. Стрелли), Гэра (опера омонимэ де Г. Няга), Олга («Сергей Лазо» де Д. Гершфельд). Б. с'а ремаркат ми нумеросе рецитатурэ де музика камерала де композиторэ русэ (М. Глинка, А. Даргомыжскый, Н. Римский-Корсаков, П. Чайковскый, С. Рахманинов) ши советикэ (А. Арутюнян, Д. Шостакович, Э. Палмишвили, С. Прокофиев, Г. Свиридов, М. Тулубеев. Репертокул суу кунтринэ ариэций вокале де Р. С. Бал, Г. Хеллер, В. А. Мейндт, Ф. Шуберт, Ф. Лист, Й. Брамс, Ж. Карисимян, А. Стрелли, Д. Чинарова пе. а.), преку ши де композиторэ мадэ, Е. Кока, В. Загорский, С. Лунгу, В. Ротару, Е. Дога. Б. есте о искутитэ интерпретэ де кытэче популаре молд.: «Добря кыклар инстреме», «Уитэ с'а друмул ши котэте», «Кынтэте де нунтэ» ш. а. А еволут ми филмиэе «Вочэ ми е пентру тынэ» (1971), «Кынтэ Мария Биешу» (1975), «Ку драгостэ кэтрэ вой» (1979), «Кынтэчеле драгостей» (1980), «Чэо-Чэо-сан» (1981), «Флория Тоска» (1982, титэте ла «Телефильм-Кишинэу») ши «О, Маркиз...» (1984, «Экран»). А инрежисстратэ ла фирма «Мелодия» оперэ

М. Биешу ми роулэ титулэ дин опера «Флория Тоска» де А. Стрелли

Ла артэ. Биешу М.

A COLABORAT cu:

**I. Alterman,
L. Gavrilov,
A. Neve,
B. A. Mocealov,
C. L. Hudolei,
T. Gurtovoi,
T. Alioșina,
L. Erofeeva,
N. Bașkatov,
I. Paulencu...**

BIEȘU

Maria
Bieșu

debutază în rolul Floria Tosca din opera omonimă de G. Puccini (28. IV. 1962). Urmează școala de stagari a Teatrului *La Scala* din Milano cu Enrico Piazza (1965-1967). Cadru didactic la Conservatorul „G. Musicescu” (din 1980); docent (1983); profesor universitar (1987). Carieră artistică de succes internațional. Laureată a Festivalului tineretului și studenților (Chișinău, 1957); Artistă emerită din Republica Moldova (1964); Premiul I la Concursul internațional „P. I. Ceikovski” al interpreților (Moscova, 1966); Premiul III la Concursul internațional de canto „Miura Tamaki” (Tokio, 1967); Artistă a poporului din Republica Moldova (1967) și din U. R. S. S. (1970); laureată a Premiului de Stat al Moldovei (1968) și al U. R. S. S. (1974); Laureată a Premiului V. I. Lenin (1982); Ordinul Republicii (1993). Membră a mai multor jurii ale concursurilor și festivalurilor internaționale.

Turnee artistice în Italia, Japonia, Germania, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria, S. U. A., România, Brazilia, Franța, Finlanda, Cuba, Australia, Belgia, Spania, Rusia și celelalte republici ale fostei U. R. S. S.

56

Roluri: Floria Tosca („Tosca”), Turandot (omonimă) și Mimi („Boema”, de G. Puccini), Tatiana („Evghehi Oneghin”), Liza („Dama de Pică”), Nastasia („Vrăjitoarea”) și Iolanta (omonimă, de P. I. Ceikovski), Aida (omonimă), Leonora („Trubadurul”), Leonora („Forța destinului”), Desdemona („Otello”), Amelia („Bal mascat”), Elizabetha („Don Carlos”) și Abigail („Nabucco”, de G. Verdi), Norma (omonimă, de V. Bellini), Serafina („Vivat, maestro!”), și San („Clopotelul”, de G. Donizetti), Didona („Didona și Enea” de H. Purcell), Santuzza („Cavalleria rusticana” de P. Mascagni), Zamfira („Aleko” de S. Rahmaninov), Natalia („În furtună” de T. Hrennikov), Aurelia (omonimă) și Olga („Serghei Lazo”, de D. Gherșfeld) Rita („Aici e liniște în zori” de K. Molceanov), Domnica („Eroica baladă” de A. Stârcea), Ghira (omonimă, de Gh. Neaga), Ruxanda („Alexandru Lăpușneanu” de Gh. Mustea) ș. a.

A colaborat cu: I. Alterman, L. Gavrilov, A. Neve, A. Mocealov, L. Hudolei, T. Gurtovoi, T. Alioșina, L. Erofeeva, N. Bașkatov, M. Munteanu, I. Paulencu, T. Cuzminov, I. Gheil, L. Boxan, V. Savițchi, S. Lunchevici, M. Pavlusenko, V. Tretiak, A. Fedoseev, D. Koroliov, B. Haikin, V. Mironov, B. Șadrin, L. Alioșina, A. Șevcenko, A. Jarikov, V. Zaklikovski, F. Anikeev, B. Materinco, V. Dragoș, S. Burghiu, E. Senderovici, O. Iancu, S. Daniliuk, Z. Andjaparidze, I. Arhipova, M. Ermler, I. Mazurok, E. Obrazțova, V. Noreika, V. Calestru, D. Fedov etc.

Elevi: Inesa Anisianian, Iurie Stamatii, Sofia Donica, Ira Jarkih, Ștefania Ștefan ș. a.

A înregistrat la Radio Chișinău lucrări de J. S. Bach, V. Bellini, G. Bizet, A. Boito, A. Bogatârev, A. Borodin, J. Brahms, M. Glinka, G. Carissimi, G. Puccini, S. Rahmaninov, A. Aliabiev, J. Strauss, F. Chopin, F. Poulenc, M. Reger, G. Fauré, C. M. Weber, A. Stradella, N. Rimski-Korsakov, L. Beethoven, S. Prokofiev, A. Arutiunian, C. Decker, F. Schubert,

Serafim Buzilă

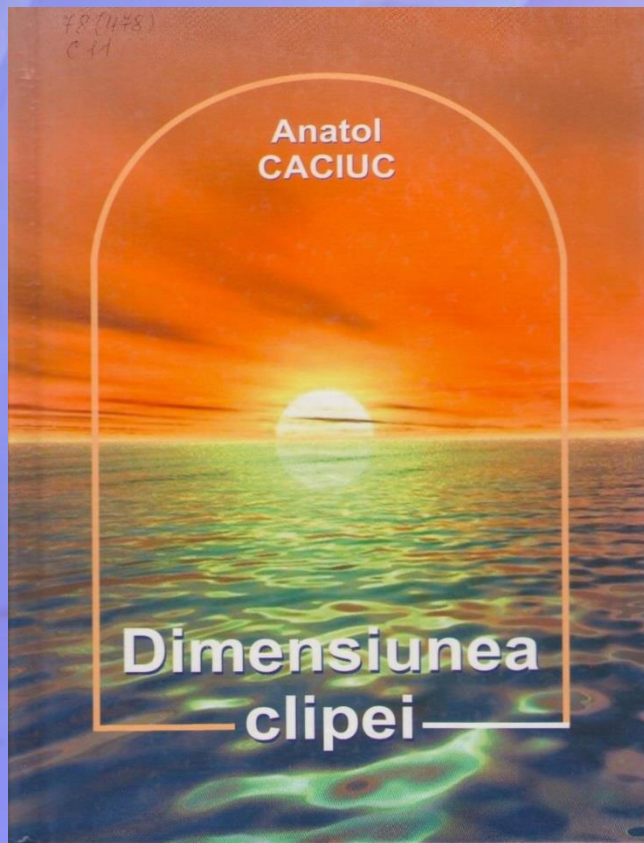
Interpreți DIN MOLDOVA

Lexicon enciclopedic
(1460-1960)

Editura ARC

Pe scenă a adus-o cântecul popular, auzit acasă, la Volintiri...

MARIA BIEȘU

Prin Muzică comunic cu Divinitatea

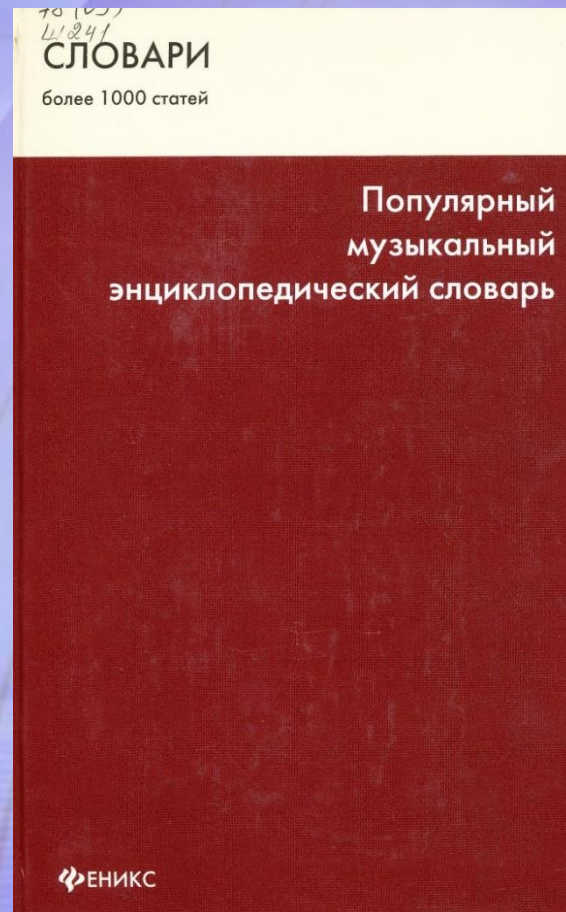
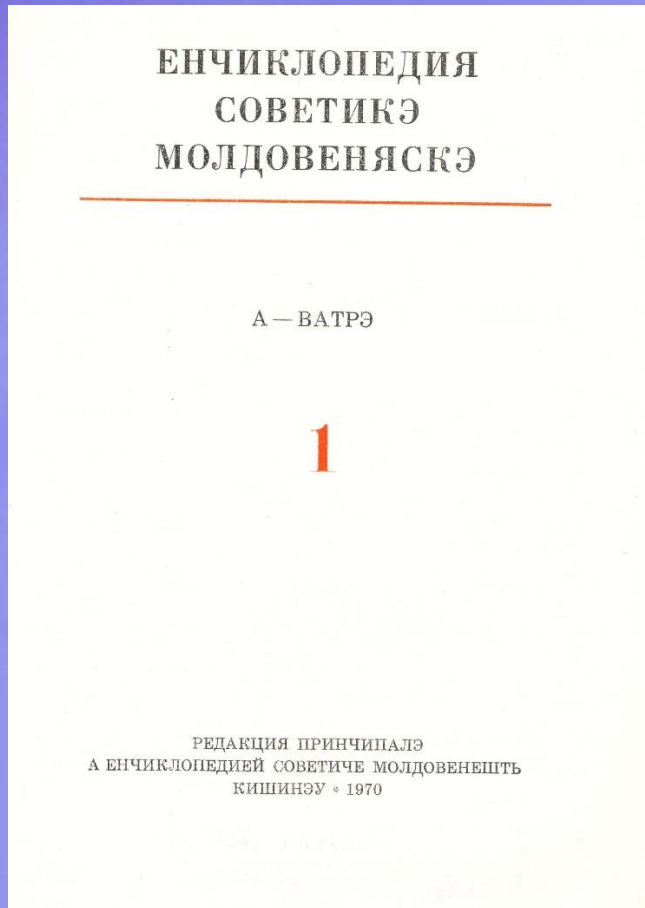
S-a născut la 3 august 1935 în satul Volintiri, Ștefan Vodă. A studiat la Conservatorul „Gavriil Musicescu” din Chișinău (1956-1961). Începînd cu anul 1958 cîntă în Orchestra de muzică populară „Fluieraș”. Din anul 1961 este solistă la Opera Națională, debutînd cu rolul Floria Tosca. Urmează stagierea la Teatrul „La Scala” din Milano. Laureată a concursurilor internaționale „P. Ceaikovski”, Moscova, 1966, „Mfura Tamaki”, Tokio, 1967. Artistă Emerită din R. Moldova, 1964, Artistă a Poporului din R. Moldova, 1967, și din Uniunea Sovietică, 1970; Laureată a Premiului de Stat al Moldovei, 1968 și al URSS, 1974, Laureată a Premiului „Lenin”, 1982, Erou al Muncii Socialiste, 1990, Cavaler al Ordinului Republicii, 1993. La jubileul de 150 ani Mihai Eminescu a fost decorată cu medalia jubiliară din Moldova și România, 2001; decorată cu Ordinul Național Steaua României în gradul de Comandor, București, 2000; ordinul „Insigna de onoare”, Moscova; Laureată a Premiului Fondului „Irina Arhipova” și Medalia de Aur, Moscova, 2002; Ordinul „Kneaghinea Olga” gradul III, Patriarhia Moscovei, 2004; Cetățean de onoare al or. Chișinău, 2006.

Este cadru didactic, academician, Membru al Academiei de Științe a Republicii Moldova din 1999; Președinte al Uniunii Muzicienilor din Moldova din anul 1987; fondatoare a Festivalului Internațional al vedetelor de operă și balet „Invită Maria Bieșu” (anual, din 1990) din Chișinău.

CACIUC, Anatol. *Dimensiunea clipei : Interviuri cu interpreți de muzică populară și ușoară din Rep. Moldova și România.* Ch. :Pontos , 2006, p. 43. ISBN 978-9975-102-17-9

„Nici o sărbătoare nu e fără muzică...”

M. BIEȘU

Oricum, de fiecare dată revine acasă, la publicul cel mai drag pentru a-i dărui clipe de seninătate sufletească...

МОЛДАВСКИЙ ТЕАТР

Д. И. ПРИЛЕПОВ

„Datorită „talentului înnăscut și muncii titanice” îi permit să interpreteze cu o rară ușurință și strălucire partide lirice, dramatice...”

T. XRENNIKOV

Л. Ерофеева в роли Виолетты.
«Травиата» Д. Верди

Сцена из оперы «Чио-Чио-Сан» Д. Пуччини

*Personalități marcante
despre
Maria Bieșu*

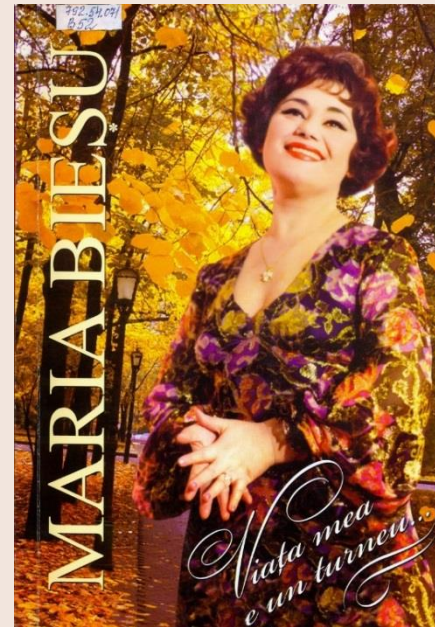

Maria Bieșu – Doctor Honoris Causa alături de Victor Gherlac, Artist al Poporului
Мария Биеșу – Доктор Хонорис Кауса с Народным артистом Виктором Герлаком
Maria Bieșu – Docteur Honoris Causa près de Victor Gherlac, Artiste du Peuple
Maria Bieșu – Doctor Honoris Causa near Victor Gherlac, People's Artist

„Cântăreață de anvergură vocală excepțională, artistă înzestrată cu un temperament dramatic singular, Maria Bieșu rămâne una dintre cele mai puternice personalități feminine a teatrului liric european și mondial ale secolului nostru. Aportul ei colosal în cultura Moldovei este incontestabil...”- Academician Gheorghe Duca

„Maria Bieșu este trup din trupul minunatului ei
popor, fiica lui care îl iubește cu devotament și
gingășie. Ca toți artiștii mari, ea contribuie la
consolidarea frăției dintre oamenii lumii...”

E. Vdovina

<http://www.nationalopera.md/index.php/?l=ro&a=21&i=14>

„Un artist de operă, deși aparține lumii întregi, el pornește din brațele unui popor, pe care nu trebuie să-l uite...”

M. BIEȘU

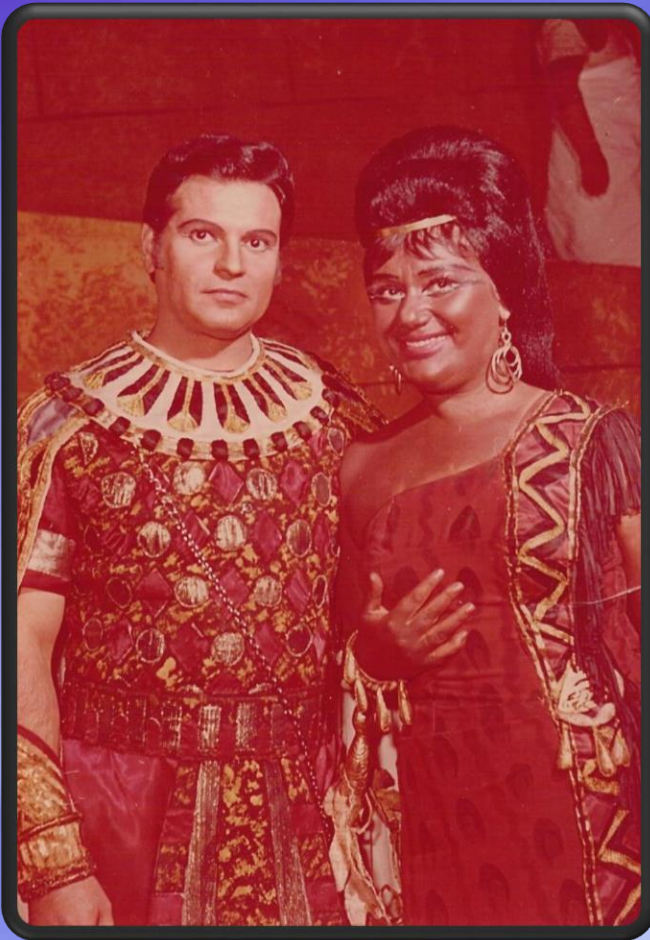

Costumiera Margareta Danilova spune „că nu trece o zi fără ca să-și amintească de cea, care le-a dus faima moldovenilor în lumea întreagă. Vocea Mariei Bieșu a răsunat în cele mai faimoase săli – La scala din Milano, teatrul Bolșoi de la Moscova și Metropolitan opera din New-York. Ea este cea care timp de 23 de ani i-a fost alături Mariei Bieșu, având grijă de costumele marei interprete.”

DANILOVA, Margareta [citată 03 iul. 2020]. Disponibil: <http://perfecte.md/article/lifestyle/costumiera-mariei-biesu-sparge-tacerea-au-fost-momente-in-care---136537.html>

„Har, perseverență, sacrificiu...”

Gheorghe DUCA

**Aida (1968), Maria Bieșu -
Pedro Lavirgen (Spania)**

Aida (1979)

„VIAȚA MEA E UN TURNEU...”

M. BIEȘU

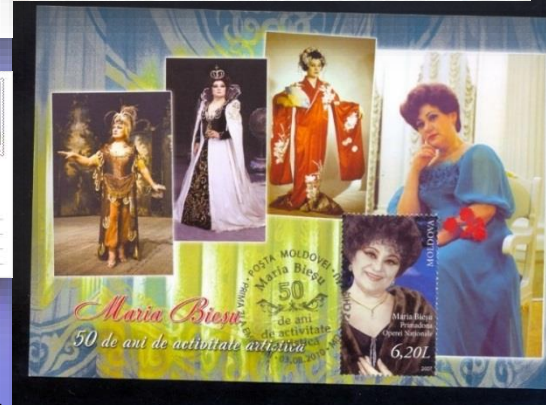
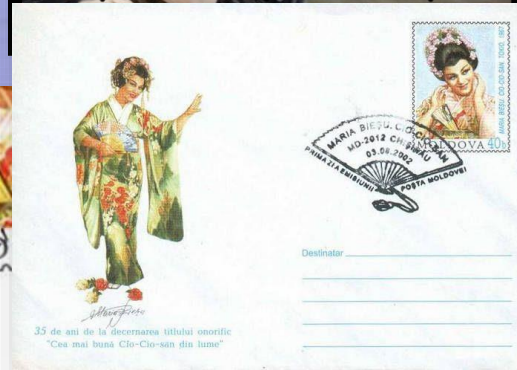
4

5

PREZENȚE LA POȘTA MOLDOVEI

Poșta Moldovei. Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=1600&bih=799&s

BANCA NAȚIONALĂ

Monedă comemorativă din seria „Femei celebre”, în circulație din 2 noiembrie 2015.

Avers:

- în plan central - Stema Republicii Moldova;
- în partea de sus - anul emisiunii „2015”;
- în partea de jos - inscripția „50 LEI”;
- urmând circumferința monedei - cu majuscule, este gravată inscripția „REPUBLICA MOLDOVA”.

Revers:

- în plan central - imaginea Mariei Bieșu în rolul Cio-Cio-San;
- în partea stângă - anii de viață „1935-2012”;
- în partea dreaptă, urmând circumferința monedei, cu majuscule, este gravată inscripția „MARIA BIEȘU”.

Maria Bieșu – 80 de ani de la naștere [citată 03 iul. 2020]. Disponibil:
<https://www.bnm.md/en/printpdf/node/52654>

OPERA-BALET MARIA BIEȘU
 НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА им. МАРИИ БИЕШУ
 МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
 МЕЖДУНАРОДНЫЙ СОЮЗ МУЗЫКАЛЬНЫХ ДЕЯТЕЛЕЙ
 ФОНД ИРИНЫ АРХИПОВОЙ
 при поддержке
 ПОСОЛЬСТВА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА
3.11.2012 ПРЕДСТАВЛЯЮТ **18.00**
La Passione dell'Amore
 ПАМЯТИ МАРИИ БИЕШУ
 НАРОДНЫЙ АРТИСТ СССР ВЛАДИСЛАВ ПЬЯВКО
 И УЧАСТНИЦЫ ПРОГРАММЫ ФОНДА ИРИНЫ АРХИПОВОЙ
 «ОПЕРА – НОВОЕ ПОКОЛЕНИЕ»
 © 24 51 04 www.nationalopera.md

Slăvită fi-i, Marie!

VLADISLAV PIAVCO

„Maria, vei rămâne vie în amintirea tuturor, așa va fi mereu. În inima mea, vei rămâne pentru totdeauna. Adio”, așa ș-a luat rămas bun președintele Uniunii Mondiale a Muzicienilor Vladislav Piavco.

<http://www.nationalopera.md/index.php/?l=ro&a=21&i=14>

Vladislav Piavco : Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

FILMOGRAFIE

E. LOTEANU, M.BIEȘU, E. DOGA

Zemfira - M.Bieșu

Cântă Maria Bieșu (Telefilm-Chișinău, 1971), FC-7;

Мой голос для тебя (Telefilm-Chișinău, 1971), FC-7;

Cântă Maria Bieșu (Telefilm-Chișinău, 1976), FCT-19;

Cu dragoste către tine (Telefilm-Chișinău, 1978), FC-36;

Песни любви (Moldova-Film, 1980);

Cio-Cio-san (Moldova-Film, 1981);

Floria Tosca (Telefilm-Chișinău, 1982);

O, Maria! (Ekran, 1984);

Ave Maria! (Teleradio-Moldova, 2000);

O viață în scenă (Telefilm - Chișinău, 2005).

Filmografie [citat 03 iul. 2020]. Disponibil: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Bie%C8%99u

E. Loteanu, M.Bieșu, E. Doga. Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

DISCOGRAFIE

- Bellini Vincenzo, *Norma* (Melodia, C. 10.25601/1);**
Puccini Giacomo, *Cio-Cio-san* (Melodia, CM-03905-10)
Puccini Giacomo, *Tosca* (Melodia, C10=17403/00);
Purcell Henry, *Didona și Enea* (Melodia, C-10-22433/001);
***Arii din operele compozitorilor: Borodin, Ceaikovski, Glinka, A. Rubinstein, Boito, Cilèa, Leoncavallo, Puccini, Verdi* (Melodia, C-10-18749-20);**
***Мария Биешу; Русская вокальная школа* (Голоса России, RCD 16023);**
***Мария Биешу; Оперные арии, румынские фольклорные песни* (CD).**
***Maria Bieșu, Arii din operele compozitorilor apuseni* (Melodia C10-0741/2);**
***Maria Bieșu, Arii din operele compozitorilor apuseni* (Melodia, 33C-01761/2);**
***Maria Bieșu, Arii și scene din operele compozitorilor ruși* (Melodia, 33CCM-02698)**

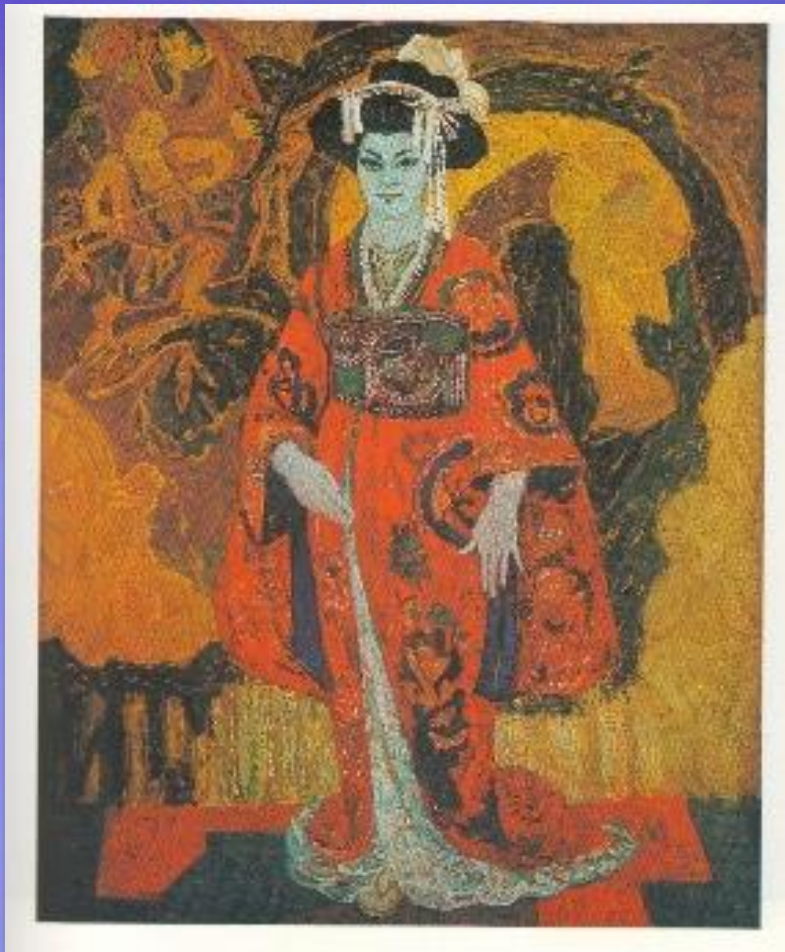
Discografie [citată 03 iul. 2020]. Disponibil:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Bie%C8%99u

Maria Bieșu : Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

ICONOGRAFIE

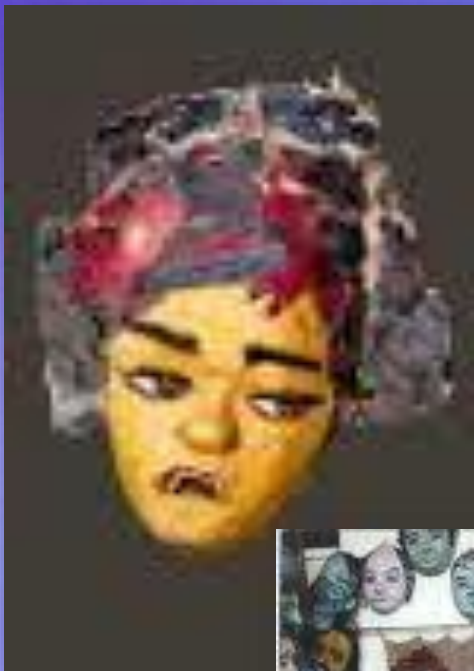
V. Zazerskaia,
Maria Bieșu

N. Nâș, *Maria Bieșu*

PREZENȚE LA GLEB SAINCIUC

Maria Bieșu: Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

UMOR

Omagiu simplu și limpede ca roua pentru cei care au fost, sunt și vor fi de-a pururea ai noștri vrednici purtători de lumină a cuvântului, culturii și spiritulității Neamului de la Nistru pân'la Tisa și de la pământ pân'la Cer, unde s-au ridicat ca drepti între Drepti...

Maria Bieșu și Grigore Vieru cântă / recită PATRIA MEA (muz. Anatol Chiriac) [citat 03 iul. 2020]. Disponibil: <http://flacaratv.md/2015-este-anul-lor-maria-biesu-si-grigore-vieru-cantarecita-patria-mea-pe-muzica-lui-anatol-chiriac>

Maria Bieșu : Foto. Disponibil:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

PREZENȚE ÎN EXPOZIȚII

Două Marii ale neamului

Biblioteca Științifică USARB a organizat în incinta Sălii de împrumut nr.3 Documente muzicale expoziția de documente „**Două Marii ale neamului**” ce cuprinde mărturii inedite din arhiva instituției, grațioare pentru afirmarea interpretelor de geniu, fiice ale poporului român, unele dintre exponenții spiritualității noastre.

de...

Reviste din Republica Moldova în colecțiile săliilor de lectură ale Bibliotecii Științifice USARB indexate pe categorii
http://www.cnsa.acad.md/profile_publications/
Categorie A - Sala de lectură nr. 3
Электронная обработка материалов
<http://link.springer.com/>
Categorie B Sala de l...

Zilele Bibliotecii Științifice USARB
Știri
utilizatori! Vă invităm la lansările de carte în cadrul Zilelor Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din...

Baza de date oferite de către Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” în anul 2014
EBSCO Academic Search Premier Bază de date multidisciplinară cu texte integrale din peste 4 600 de publica...

Donațiile lunii octombrie
Biblioteca Științifică USARB a primit în luna octombrie o donație valoroasă de la ...

BȘ USARB
Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți
<http://librunivusarb.md>

MARIA BIEȘU
PRIMADONA
OPEREI
NAȚIONALE
(3 august 1935 - 16 mai 2012)

Expoziție online. Disponibil:

http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/expo_tem1/biesu.pdf

Sopranele **Maria BIEȘU**,
Maria CEBOTARI
ne-au dus faima în lume și au cântat pe
cele mai faimoase scene.

ȚURCAN, Elena. Două Marii ale neamului [citat 03 iul. 2020]. Disponibil:

<http://librunivusarb.blogspot.com/>

http://www.publika.md/republica-moldova-o-tara-mica-cu-talente-mari-iata-cine-sunt-moldovenii-care-ne-au-dus-faima-in-intreaga-lume_1527871.html

**Școala de arte
din Ștefan Vodă**

Numele MARIA BIEȘU îl poartă:

Teatrul de Operă și Balet, Chișinău.

Școala muzicală nr. 3, Chișinău

Foto:

https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

TEATRUL NAȚIONAL DE OPERĂ ȘI BALET „MARIA BIEȘU”

„La Chișinău opera nu se
termină,
baletul nu se epuiezează...”

M. BIEȘU

O RIDICARE A SOARELUI PE CER...

http://www.publika.md/urmareste-in-direct-ceremonia-de-inmormantare-a-mariei-biesu_853051.html

Eterna călătorie a început la 16 mai 2012. Primadona Operei Naționale este înmormântată în costum național și în opinci. Aceasta a fost dorința artistei pe care rudele o respectă cu strictețe. Apropiatii spun că Maria Bieșu și-a pregătit locul de veci încă din anul 2003, când i s-a agravat starea de sănătate. Astfel, la Cimitirul Central, Maria Bieșu și-a făcut un monument pe care și-a imprimat o poză lângă mama.

Foto: https://www.google.md/search?q=maria+bie%C5%9Fu&rlz=1C1SAVI_enMD605MD605&espv=2&biw=

„...vocea Mariei Bieșu impresionează până în adâncul sufletului prin tembrul ei irepetabil, pătruns de frumusețe, căldură și prospețime. Ea te cucerește prin neobișnuita eleganță a vocalismelor, prin tehnica filigranată a romanțelor – prin stacatto ireproșabil de compact și diafan și prin surprinzător de curatul legato al vertiginoaselor fiorituri. Cântăreței îi reușește cu brio sclipitoarea coloratură în aria Leonorei (Trubadurul), accentele dramatice pline de pasiune ale eroinelor sale: Aida, Liza, Santuzza, cantilenele lirice ale Tatianei, Iolantei, Mimi...,,
Elena VDOVINA, muzicolog din Republica Moldova

RESURSE ELECTRONICE

<http://primo.libuniv.md/>

<http://libruniv.usarb.md/>

<https://www.google.md/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=maria%20biesu>

http://istoria.md/articol/841/Maria_Bie%C8%99u,_biografietahttp://en.wikipedia.org/wiki/Maria_Bie%C8%99u

https://www.youtube.com/watch?v=4bW1M_Z5kqs

<http://moldova-moldovenii.blogspot.com/2010/01/maria-biesu.html>

<http://www.nationalopera.md/?l=ru&a=21&i=14>

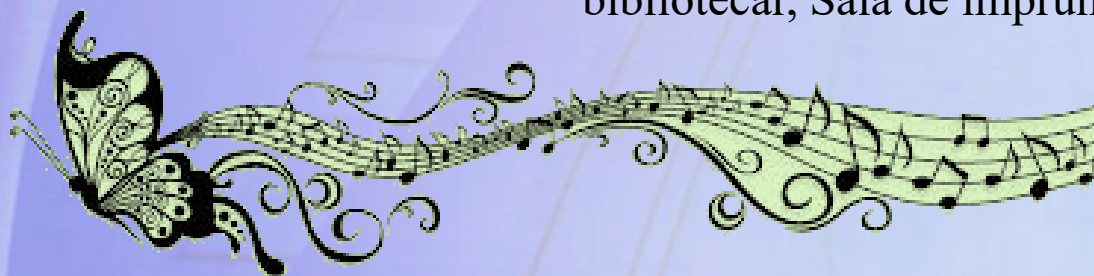
<http://www.welcome-moldova.com/articles/maria-biesu.shtml>

http://www.vipmagazin.md/profil/Cio-Cio-San_

<http://unimedia.info/stiri/maria-biesu-s-a-stins-din-viata-47707.html>

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Bieșu, Maria. In: *Literatura și arta Moldovei* : einciclopedie. Red. A. Timuș. Ch. : Red. principală a ESM, 1985. vol.1, p. 94.
- BUZILĂ, Serafim. *Interpreți din Moldova* : lexicon encicl. (1460-1960). Ch. : ARC, 1996, p. 55. ISBN 9975-928-02-1.
- CEMORTAN, Leonid. Maria Bieșu la început de cale. In: *Arta 2005* : Arte audiovizuale. Ch., 2006, pp. 116-124. ISSN 1857-1050.
- CACIUC, Anatol. *Dimensiunea clipei : Interviuri cu interpreți de muzică populară și ușoară din Rep. Moldova și România*. Ch. : Pontos , 2006, p. 43. ISBN 978-9975-102-17-9.
- Concursul Internațional Ceaikovski* [citată 03 iul. 2020].
Disponibil: <https://www.google.com/search?safe=active&rlz=1C1AVUC> .
- DOGA, Eugeniu. *În do major*. Ch. : F.E.-P. „Tip. Centr.”, 2007. 63 p.
- DUCA, Gheorghe. Maria Bieșu. [citată 03 iul. 2020]. Disponibil: <http://www.nationalopera.md/index.php/?l=ro&a=21&i=14>
- Festivalul Internațional al Vedetelor de Operă și Balet „Invită Maria Bieșu”*, ed. 15-a, 8-15 sept. 2006. Ch.: [S. n.], 2006. 33 p.
- Istoricul operei naționale* [citată 03 iul. 2020]. Disponibil: <https://www.tnob.md/ro/opera-history>.
- În muzică mă simt mereu acasă. In: *Realități culturale*. Ch., 2015, nr. 2, pp. 11-12.
- Maria Bieșu [citată 03 iul. 2020]. Disponibil: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Bie%C8%99u.
- Maria Bieșu . In: *Realități culturale*. Ch., 2015. nr. 2. pp. 11-12.
- MUSTEA, Gheorghe. Maria Bieșu. In memoriam. In: *Arta 2012* : Arte audio-vizuale. Ch., 2012. pp. 197-198. ISSN 1857-1050.
- ROTARU, Paradcovia. Maria Bieșu. In: *Arta 2005* : Arte audiovizuale. Ch., 2006, pp. 116-124. ISSN 1857-1050.
- Un talent ce nu poate fi descris în cuvinte* [citată 03 iul. 2020]. Disponibil: https://www.publika.md/maria-biesu-in-amintirea-colegilor-de-scena_852631.html?signed_request.

Realizat:
Elena ȚURCAN,
bibliotecar, Sala de împrumut Nr. 3 Documente Muzicale

Coordonator:
Valentina TOPALO,
bibliotecar principal

Serviciul Comunicarea Colecțiilor. Programe Infodocumentare. Marketing

Bălți, 2020